

Ν.Σ.(μ)

Αριθμός 80/2018

**ΠΡΑΚΤΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΩΣ
ΚΑΙ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ
ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ Ε΄**

Μ Ε Λ Η

Αθ. Ράντος, Αντιπρόεδρος,
Πρόεδρος του Ε΄ Τμήματος,
Χρ. Ντουχάνης, Σύμβουλος,
Α. Σκούφαλος, Πάρεδρος

Α Ν Τ Ι Κ Ε Ι Μ Ε Ν Ο

**Επεξεργασία σχεδίου
προεδρικού διατάγματος**

«Χαρακτηρισμός του Κυπαρισσιακού κόλπου και της ευρύτερης περιοχής του, ως "Περιοχή Προστασίας της Φύσης", καθορισμός ζωνών προστασίας, καθορισμός χρήσεων, όρων και περιορισμών δόμησης και ανάθεση της αρμοδιότητας της διαχείρισης στη Γενική Διεύθυνση Χωροταξικής και Περιβαλλοντικής Πολιτικής της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδος και Ιονίου».

Εισηγητής, ο Πάρεδρος
Α. Σκούφαλος.

Π ρ α κ τ ι κ ό Σ υ ν ε δ ρ ι ά σ ε ω ς

Το Τμήμα συνήλθε με την ανωτέρω σύνθεση στις 10 Μαΐου 2018, με την παρουσία και της Γραμματέως Μ. Βλασερού, για να επεξεργασθεί το ανωτέρω σχέδιο προεδρικού διατάγματος, το οποίο διαβιβάσθηκε στο Συμβούλιο της Επικρατείας από τη Γενική Γραμματεία της Κυβέρνησης με το 738/11.4.2017 έγγραφό της, που πρωτοκολλήθηκε αυθημερόν.

Κατά τη συνεδρίαση έλαβε τον λόγο ο εισηγητής, ο οποίος
./.

αναφέρθηκε στο περιεχόμενο του υπό επεξεργασία σχεδίου προεδρικού διατάγματος και ανέπτυξε τη γνώμη του για τα ζητήματα που προκύπτουν.

Ακολούθησε συζήτηση μεταξύ των μελών και το Τμήμα γνωμοδότησε ως εξής:

Γ ν ω μ ο δ ό τ η σ η

1. Με το παρόν σχέδιο, το οποίο εισάγεται προς επεξεργασία κατόπιν του 175/2017 αναβλητικού πρακτικού του Ε΄ Τμήματος του Συμβουλίου της Επικρατείας, επιχειρείται ο χαρακτηρισμός του Κυπαρισσιακού Κόλπου και της ευρύτερης περιοχής του ως «Περιοχής Προστασίας της Φύσης», ο καθορισμός ζωνών προστασίας, χρήσεων, όρων και περιορισμών δόμησης εντός αυτής καθώς και η ανάθεση της αρμοδιότητας της διαχείρισης της ανωτέρω περιοχής στη Γενική Διεύθυνση Χωροταξικής και Περιβαλλοντικής Πολιτικής της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδος και Ιονίου.

2. Το σχέδιο προτείνεται κατ' επίκληση των άρθρων 18, 19, 21, 29, 30 και 31 παρ. 1 και 2 του ν. 1650/1986 (Α΄ 160) και 15 παρ. 1 του ν. 2742/1999 (Α΄ 207), όπως ισχύουν, κατόπιν γνωμοδοτήσεων της «Επιτροπής Φύση 2000» και του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδος και Ιονίου, συνοδεύεται δε από εγκεκριμένη Ειδική Περιβαλλοντική Μελέτη. Στα εν λόγω άρθρα 18, 19 και 21 του ν. 1650/1986, όπως αντικαταστάθηκαν, αντιστοίχως, με τα άρθρα 4, 5 και 6 του ν. 3937/2011 (Α΄ 60), η δε παράγραφος 1 του άρθρου 21 συμπληρώθηκε με το άρθρο 16 παρ. 3 του ν. 4164/2013 (Α΄ 156), ορίζονται τα εξής: Άρθρο 18: «1. Η βιοποικιλότητα, η φύση και το τοπίο προστατεύονται και διατηρούνται, ώστε να διασφαλίζονται οι φυσικές διεργασίες, η αποδοτικότητα των φυσικών πόρων, η ισορροπία και εξέλιξη των οικοσυστημάτων, καθώς και η ποικιλομορφία, η ιδιαιτερότητα ή η μοναδικότητα των συνιστωσών τους. Αντικείμενα προστασίας και διατήρησης αποτελούν επίσης τα σημαντικά είδη της αυτοφυούς χλωρίδας ... της άγριας πανίδας, των αυτόχθονων φυλών αγροτικών ζώων και άλλων ομάδων οργανισμών. 2. Χερσαίες, υγροτοπικές, θαλάσσιες ή

μεικτού χαρακτήρα περιοχές, μεμονωμένα στοιχεία ή σύνολα της φύσης και του τοπίου, μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενα προστασίας και διατήρησης λόγω της οικολογικής, βιολογικής, γεωλογικής, γεωμορφολογικής, εν γένει επιστημονικής ή αισθητικής σημασίας τους. 3. Οι περιοχές, τα στοιχεία ή τα σύνολα της παραγράφου 2 μπορούν να χαρακτηρίζονται, σύμφωνα με τα κριτήρια του άρθρου 19, ως: Περιοχές απόλυτης προστασίας της φύσης - Περιοχές προστασίας της φύσης - Φυσικά πάρκα και ειδικότερα ως: εθνικά ή περιφερειακά πάρκα - Περιοχές προστασίας οικοτόπων και ειδών και ειδικότερα ως: ειδικές ζώνες διατήρησης [Ε.Ζ.Δ.], ζώνες ειδικής προστασίας [Ζ.Ε.Π.] ή καταφύγια άγριας ζωής ή συνδυασμός αυτών - Προστατευόμενα τοπία και στοιχεία του τοπίου ή προστατευόμενοι φυσικοί σχηματισμοί. 4. Αν για την προστασία και διατήρηση των περιοχών, των στοιχείων ή των συνόλων της παραγράφου 3 επιβάλλεται παράλληλα η εφαρμογή ορισμένων μέτρων σε γειτονικές εκτάσεις, οι παραπάνω περιοχές, τα στοιχεία ή τα σύνολα αποτελούν κεντρικό τμήμα μιας ευρύτερης περιοχής, στην οποία τα αναγκαία μέτρα προστασίας κλιμακώνονται κατά ζώνες. 5. α) Για τα αντικείμενα προστασίας και διατήρησης της παραγράφου 3 και τις ζώνες που τα περιβάλλουν καταρτίζονται σχέδια διαχείρισης, με τα οποία, στο πλαίσιο των όρων και προϋποθέσεων που τίθενται στις πράξεις χαρακτηρισμού: (α) καθορίζονται τα αναγκαία μέτρα οργάνωσης και λειτουργίας για τη διατήρηση των αντικειμένων που προστατεύονται, (β) εξειδικεύονται οι όροι και περιορισμοί άσκησης δραστηριοτήτων και εκτέλεσης έργων ... και (γ) προσδιορίζονται αναλυτικά οι κατευθύνσεις και οι προτεραιότητες για την υλοποίηση έργων, δράσεων και μέτρων που απαιτούνται για την αποτελεσματική προστασία, διαχείριση και αποκατάσταση των αντικειμένων που προστατεύονται κατά περίπτωση. Τα σχέδια διαχείρισης συνοδεύονται από σχέδια δράσης ... β) Τα σχέδια διαχείρισης εγκρίνονται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής για τις κατηγορίες 1, 2, 3, 4.1 και 4.2 και με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης για τις κατηγορίες 4.3 και 5 του άρθρου 19 ... γ) Οι διατάξεις της προηγούμενης

περίπτωσης εφαρμόζονται αναλόγως και για την κατάρτιση σχεδίων διαχείρισης για τα προστατευόμενα είδη της χλωρίδας και πανίδας, καθώς και για τους τύπους οικοτόπων του παραρτήματος I της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ (L 206) ... ». Άρθρο 19: «1. Για την εφαρμογή του παρόντος νόμου: 1. Ως περιοχές απόλυτης προστασίας της φύσης ... χαρακτηρίζονται εκτάσεις με εξαιρετικά ευαίσθητα οικοσυστήματα, ενδιαιτήματα σπάνιων ή απειλούμενων με εξαφάνιση ειδών της αυτοφυούς χλωρίδας ή άγριας πανίδας ή εκτάσεις που έχουν σημαίνουσα θέση στον κύκλο ζωής σπάνιων ή απειλούμενων με εξαφάνιση ειδών της άγριας πανίδας. Οι περιοχές αυτές υπόκεινται σε αυστηρή φύλαξη από τις αρμόδιες υπηρεσίες. Στις περιοχές απόλυτης προστασίας της φύσης απαγορεύεται κάθε δραστηριότητα. Κατ' εξαίρεση, μπορεί να επιτρέπονται, σύμφωνα με τις ειδικότερες ρυθμίσεις του οικείου σχεδίου διαχείρισης, η διεξαγωγή επιστημονικών ερευνών ... όπως και η εκτέλεση εργασιών που κρίνονται απολύτως αναγκαίες για τη μη αλλοίωση εκείνων των χαρακτηριστικών που διασφαλίζουν την διατήρηση των προστατευτέων αντικειμένων, ειδών ή οικοτόπων. 2. Ως περιοχές προστασίας της φύσης ... χαρακτηρίζονται εκτάσεις μεγάλης οικολογικής ή βιολογικής αξίας. Στις περιοχές αυτές προστατεύεται το φυσικό περιβάλλον από κάθε δραστηριότητα ή επέμβαση που μπορεί να μεταβάλει ή να αλλοιώσει τη φυσική κατάσταση, σύνθεση ή εξέλιξή του. Κατ' εξαίρεση επιτρέπονται, σύμφωνα με τις ειδικότερες ρυθμίσεις του οικείου σχεδίου διαχείρισης, η εκτέλεση εργασιών που κρίνονται αναγκαίες για τη μη αλλοίωση εκείνων των χαρακτηριστικών που διασφαλίζουν τη διατήρηση των προστατευτέων αντικειμένων, επιστημονικών ερευνών και η άσκηση ήπιων ασχολιών και δραστηριοτήτων, εφόσον δεν έρχονται σε αντίθεση με τους σκοπούς προστασίας. Οι περιοχές προστασίας της φύσης είναι δυνατόν να περιλαμβάνουν προστατευόμενες περιοχές της παραγράφου 1. 3. α) Ως φυσικά πάρκα ... χαρακτηρίζονται χερσαίες, υδάτινες ή μεικτού χαρακτήρα περιοχές, εφόσον παρουσιάζουν ιδιαίτερη αξία και ενδιαφέρον λόγω της ποιότητας και ποικιλίας των φυσικών και πολιτιστικών τους χαρακτηριστικών, ιδίως βιολογικών, οικολογικών, γεωλογικών,

γεωμορφολογικών και αισθητικών και παράλληλα προσφέρουν σημαντικές δυνατότητες για ανάπτυξη δραστηριοτήτων που εναρμονίζονται με την προστασία της φύσης και του τοπίου. Τα φυσικά πάρκα διακρίνονται σε εθνικά και περιφερειακά και είναι δυνατόν να περιλαμβάνουν προστατευόμενες περιοχές των παραγράφων 1, 2, 4 και 5. β) Ο χαρακτηρισμός περιοχών ως φυσικών πάρκων αποσκοπεί στη διαφύλαξη της φυσικής κληρονομιάς και της βιοποικιλότητας, καθώς και στη διατήρηση της οικολογικής ποιότητας ευρύτερων περιοχών της χώρας, με παράλληλη παροχή στο κοινό δυνατοτήτων περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και φυσιολατρικών δραστηριοτήτων. γ) ... δ) Για την εκπλήρωση των πιο πάνω σκοπών, λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα και διεξάγονται επιστημονικές έρευνες, ώστε οι περιοχές αυτές να προστατεύονται επαρκώς τόσο από φυσικές αιτίες υποβάθμισης όσο και από ανθρώπινες ενέργειες και επεμβάσεις που προκαλούν αλλοίωση της κατάστασης διατήρησης των προστατευτέων αξιών. ε) ... στα φυσικά πάρκα επιτρέπεται η άσκηση ήπιων ασχολιών και δραστηριοτήτων, οι οποίες προσαρμόζονται στο φυσικό περιβάλλον και την τοπική αρχιτεκτονική, υπό την προϋπόθεση ότι αυτές προβλέπονται στην πράξη χαρακτηρισμού και το σχέδιο διαχείρισης. στ) ... ζ) Για τη σαφή και κατανοητή από όλους τους χρήστες των περιοχών αυτών προστασία και διαχείριση μπορεί να προβλέπεται η οριοθέτηση ζωνών προστασίας μέσα στα φυσικά πάρκα και ο καθορισμός ικανής έκτασης απόλυτης προστασίας ή προστασίας της φύσης (πυρήνας). Ο καθορισμός ζωνών προστασίας και ανάπτυξης, περιφερειακών του πυρήνα, που οριοθετούνται σαφώς, ο οποίος τεκμηριωμένα δεν αντιβαίνει στους στόχους προστασίας των περιοχών αυτών, με κλιμάκωση του βαθμού προστασίας, γίνεται πάντα με γνώμονα την ολοκληρωμένη προστασία των προστατευτέων οικολογικών ή άλλων φυσικών αξιών. η) 3.1. Εθνικά Πάρκα ... Ως εθνικά πάρκα χαρακτηρίζονται περιοχές μεγάλης έκτασης που είτε λόγω της θέσης τους, όπως διασυνοριακές, είτε λόγω της εξέχουσας οικολογικής ή άλλης φυσικής σπουδαιότητάς τους θεωρούνται ως σημαντικές σε εθνικό επίπεδο. 3.2. Περιφερειακά πάρκα ... α) Ως περιφερειακά πάρκα χαρακτηρίζονται

περιοχές που είτε λόγω της θέσης τους είτε λόγω της οικολογικής σπουδαιότητάς τους θεωρούνται σημαντικές σε περιφερειακό επίπεδο. β) ... γ) Στις αγροτικές περιοχές υψηλής φυσικής αξίας που χαρακτηρίζονται ως περιφερειακά πάρκα, ως κύρια προστατευτέα αξία μπορεί να ορίζεται η διατήρηση των τοπικών ποικιλιών ... καθώς και των δομικών στοιχείων του αγροτικού τοπίου, όπως φυτοφράχτες, ακαλλιέργητες λωρίδες στα όρια αγρών και νησίδες φυσικής βλάστησης. δ) Τα περιφερειακά πάρκα μπορεί να περιλαμβάνουν οικιστικές ενότητες ως περιφερειακές ζώνες των προστατευτέων αντικειμένων, οι οποίες ορίζονται ως περιοχές οικοανάπτυξης. Στις ζώνες αυτές ενισχύεται με κίνητρα η άσκηση ήπιων και περιβαλλοντικά φιλικών ασχολιών και παραγωγικών δραστηριοτήτων, όπως για παράδειγμα η αναψυχή, ο τουρισμός φύσης, η ολοκληρωμένη ή βιολογική γεωργία, η βιολογική καλλιέργεια υδρόβιων οργανισμών, η αλιεία με σαφώς προσδιορισμένα επιλεκτικά εργαλεία, η περιβαλλοντική και πολιτιστική εκπαίδευση και η μεταποίηση τοπικών προϊόντων. 4. α) Ως περιοχές προστασίας οικοτόπων και ειδών ... χαρακτηρίζονται εκτάσεις χερσαίες, υγροτοπικές ή θαλάσσιες που υπόκεινται σε διαχείριση για τη διασφάλιση ικανοποιητικής κατάστασης διατήρησης των προστατευτέων οικοτόπων και ειδών. β) Διακρίνονται σε ΕΖΔ, ΖΕΠ και Καταφύγια Άγριας Ζωής [Κ.Α.Ζ.]. 4.1. Ειδικές Ζώνες Διατήρησης ... α) Οι περιοχές που περιέχονται στον κατάλογο των τόπων κοινοτικής σημασίας ... χαρακτηρίζονται με τον παρόντα νόμο ως ΕΖΔ και επισυνάπτονται ως παράρτημα στον παρόντα νόμο ... β) Περιοχές της κατηγορίας αυτής μπορούν επιπλέον να ενταχθούν σε οποιαδήποτε άλλη κατηγορία προστασίας του παρόντος άρθρου σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται. Στην περίπτωση αυτή, διασφαλίζεται ότι η οριοθέτηση, η πιθανή ζώνωση και οι θεσμοθετούμενες ρυθμίσεις, απαγορεύσεις, όροι και περιορισμοί συνάδουν με τον στόχο προστασίας τους. 4.2. Ζώνες Ειδικής Προστασίας ... 4.3. Καταφύγια Άγριας Ζωής ... 5. α) Ως προστατευόμενα τοπία χαρακτηρίζονται περιοχές μεγάλης οικολογικής, γεωλογικής, αισθητικής ή πολιτισμικής αξίας και εκτάσεις που είναι ιδιαίτερα πρόσφορες για αναψυχή του κοινού ή συμβάλλουν στην

προστασία φυσικών πόρων λόγω των ιδιαίτερων φυσικών ή ανθρωπογενών χαρακτηριστικών τους. Στα προστατευόμενα τοπία μπορεί να δίνονται με βάση τα κύρια χαρακτηριστικά τους, ειδικότερες ονομασίες, όπως αισθητικό δάσος, γεωπάρκο, τοπίο άγριας φύσης, τοπίο αγροτικό, αστικό. Ως προστατευόμενα στοιχεία του τοπίου χαρακτηρίζονται τμήματα ή συστατικά στοιχεία του τοπίου που έχουν ιδιαίτερη οικολογική, αισθητική ή πολιτισμική αξία ή συμβάλλουν στην προστασία φυσικών πόρων ... όπως αλσύλια, παραδοσιακές καλλιέργειες, αγροικίες, μονοπάτια, πέτρινοι φράχτες, ξερολιθιές και αναβαθμίδες, κρήνες. β) Ως προστατευόμενοι φυσικοί σχηματισμοί ... χαρακτηρίζονται λειτουργικά τμήματα της φύσης ή μεμονωμένα δημιουργήματά της, που έχουν ιδιαίτερη επιστημονική, οικολογική, γεωλογική, γεωμορφολογική ή αισθητική αξία ή συμβάλλουν στη διατήρηση των φυσικών διεργασιών και στην προστασία φυσικών πόρων, όπως δέντρα, συστάδες δέντρων και θάμνων, θαλάσσια, προστατευτική βλάστηση, παρόχθια και παράκτια βλάστηση, φυσικοί φράχτες, καταρράκτες, πηγές, φαράγγια, θίνες, ύφαλοι, σπηλιές, βράχοι ... γεωμορφολογικοί σχηματισμοί, γεώτοποι και οικότοποι προτεραιότητας κοινοτικού ενδιαφέροντος ... Ενέργειες ή δραστηριότητες που μπορούν να επιφέρουν καταστροφή, φθορά ή αλλοίωση των προστατευόμενων φυσικών σχηματισμών, όπως και των προστατευόμενων τοπίων ή των επί μέρους στοιχείων τους, απαγορεύονται, σύμφωνα με τις ειδικότερες ρυθμίσεις προστασίας της απόφασης χαρακτηρισμού. γ) ... 6. Οι περιοχές των περιπτώσεων 1 και 2 μπορεί να περιβάλλονται από περιφερειακή-ρυθμιστική ζώνη προστασίας, επαρκούς έκτασης, ώστε να κλιμακώνονται οι όροι και περιορισμοί για την καλύτερη διασφάλιση του προστατευτέου αντικειμένου. 7. Στις περιοχές των παραγράφων 1, 2 και 3.1 δεν επιτρέπεται η χωροθέτηση Περιοχών Ολοκληρωμένης Τουριστικής Ανάπτυξης. 8. ... ». Άρθρο 21: «1. α) Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, ύστερα από γνώμη της "Επιτροπής Φύση 2000" και του Γενικού Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, σε εφαρμογή ειδικής περιβαλλοντικής μελέτης [Ε.Π.Μ.], γίνεται ο

χαρακτηρισμός των προστατευόμενων περιοχών 1, 2 και 3.1 του άρθρου 19, καθώς και η οριοθέτηση και ο καθορισμός χρήσεων γης και δραστηριοτήτων μέσα σε αυτές. Η ανάθεση της σύνταξης ΕΠΜ και η τελική έγκρισή της πραγματοποιείται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής. β) Για τον χαρακτηρισμό μιας περιοχής ως περιφερειακού πάρκου, την οριοθέτηση και τον καθορισμό όρων δόμησης, χρήσεων γης και δραστηριοτήτων μέσα σε αυτήν, εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής προεδρικό διάταγμα, ύστερα από γνώμη της "Επιτροπής Φύση 2000" και του Γενικού Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, με βάση ειδική έκθεση που τεκμηριώνει την οικολογική σημασία και τις προστατευτέες αξίες της. Ειδικά για τον χαρακτηρισμό αγροτικών περιοχών υψηλής φυσικής αξίας ως περιφερειακών πάρκων, το προεδρικό διάταγμα εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής. Ειδικά για τον χαρακτηρισμό θαλάσσιων περιοχών ως περιφερειακών πάρκων, το προεδρικό διάταγμα εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Θαλασσίων Υποθέσεων Νήσων και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής. γ) Ειδικά ο χαρακτηρισμός και ο καθορισμός των ορίων και των ζωνών προστασίας περιοχών, στοιχείων ή συνόλων της φύσης και του τοπίου, που περιλαμβάνονται σε ζώνη οικιστικού ελέγχου [Z.O.E.] γίνεται με την πράξη καθορισμού της ΖΟΕ και με τη διαδικασία του άρθρου 29 του ν. 1337/1983 (Α' 33). Οι προβλέψεις των πράξεων καθορισμού των ΖΟΕ που εκδόθηκαν ή εκδίδονται κατά τη διαδικασία του προηγούμενου εδαφίου, κατισχύουν οποιωνδήποτε κατευθύνσεων ή πλαισίων χωροταξικού σχεδιασμού που περιέχονται σε άλλες διατάξεις, ως προς τις χρήσεις γης, τους όρους και περιορισμούς δόμησης και τα όρια κατάτμησης ή αρτιότητας των γηπέδων. 2. Για τον χαρακτηρισμό μιας περιοχής ως καταφυγίου άγριας ζωής εκδίδεται απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης ... 3. Για τον χαρακτηρισμό μιας περιοχής ως προστατευόμενου τοπίου ή ως προστατευόμενου φυσικού σχηματισμού εκδίδεται απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας

Αποκεντρωμένης Διοίκησης ... 4. Με αποφάσεις του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής εξειδικεύονται τα γενικά και ειδικά μέτρα που προβλέπονται στα άρθρα 5 και 6 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης του Τοπίου που κυρώθηκε με τον ν. 3827/2010 (Α' 30) ... 5. ... 6. Η διαδικασία σύνταξης και έγκρισης, όπως και οι προδιαγραφές των ειδικών περιβαλλοντικών μελετών και των ειδικών εκθέσεων ορίζονται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής. 7. Τα σχέδια προεδρικών διαταγμάτων των πράξεων χαρακτηρισμού της παραγράφου 1 ανακοινώνονται πριν από την οριστική διατύπωσή τους στους αρμόδιους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης και κατατίθενται υποχρεωτικά σε δημόσια διαβούλευση για διάστημα ενός μηνός... Ενδιαφερόμενοι πολίτες, αρμόδιες δημόσιες υπηρεσίες και φορείς έχουν τη δυνατότητα ... να εκφράσουν εγγράφως τη γνώμη τους ... 9. Για περιοχές, στοιχεία ή σύνολα της φύσης και του τοπίου, για τα οποία αρχίζει η διαδικασία χαρακτηρισμού με προεδρικό διάταγμα και έως ότου εκδοθεί η πράξη χαρακτηρισμού, ο Υπουργός Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, με απόφασή του που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, μπορεί να καθορίζει όρους και περιορισμούς για επεμβάσεις και δραστηριότητες που είναι δυνατόν να έχουν βλαπτική επίδραση στις παραπάνω περιοχές ...». Εξ άλλου, στο άρθρο 9 παρ. 2 του προαναφερθέντος ν. 3937/2011 ορίζονται τα εξής: «1. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 3, στις περιοχές του Δικτύου Natura 2000 ισχύουν οι εξής περιορισμοί ... 2. α) Στις περιοχές που βρίσκονται εκτός εγκεκριμένων σχεδίων πόλεως ή εκτός ορίων οικισμών ... και εμπίπτουν σε ΕΖΔ ή ΖΕΠ, το ελάχιστο όριο αρτιότητας και κατάτμησης των γηπέδων ορίζεται σε 10.000 τ.μ., εφαρμοζομένης κατά τα λοιπά ... της παρ. 1 του άρθρου 1 του π.δ. της 24-31.5.1985 (ΦΕΚ 270 Δ'). Κατ' εξαίρεση, θεωρούνται άρτια και οικοδομήσιμα κατά παρέκκλιση, γήπεδα έκτασης τουλάχιστον 4.000 τ.μ., τα οποία, κατά τη δημοσίευση του παρόντος, θεωρούνται άρτια και οικοδομήσιμα, σύμφωνα με τις οικείες πολεοδομικές διατάξεις. β) ... γ) Ειδικότερες υφιστάμενες διατάξεις ρύθμισης του χώρου, οι οποίες προβλέπουν μεγαλύτερα όρια αρτιότητας ή

περιορίζουν τις επιτρεπόμενες χρήσεις γης, διατηρούνται σε ισχύ. δ) Μέχρι τον λεπτομερή καθορισμό των ορίων των περιοχών του Δικτύου Natura 2000, αιτήματα για την έκδοση οικοδομικής αδειάς σε γήπεδα κείμενα σε ζώνη πλάτους διακοσίων (200) μ. εκατέρωθεν των ορίων των περιοχών αυτών ... εξετάζονται μετά από αυτοψία για την ακριβή θέση του γηπέδου ...». Στην παράγραφο 6 του ως άνω άρθρου 9 παρατίθεται ο εθνικός κατάλογος των περιοχών που έχουν ενταχθεί στο δίκτυο Natura 2000, στον κατάλογο δε αυτό περιλαμβάνονται, ως Ε.Ζ.Δ., οι περιοχές: «Θίνες και παραλιακό δάσος Ζαχάρως, Λίμνη Καϊάφα, Στροφυλιά, Κακόβατος» [Νομός Ηλείας] με κωδικό GR2330005, «Θαλάσσια περιοχή Κόλπου Κυπαρισσίας, Ακρ. Κατάκολο Κυπαρισσία» [Νομός Ηλείας] με κωδικό GR2330008 και «Θίνες Κυπαρισσίας [Νεοχώρι-Κυπαρισσία]» [Νομός Μεσσηνίας] με κωδικό GR2550005. Περαιτέρω, το άρθρο 21 του ν. 3937/2011 περιέχει μεταβατικές διατάξεις, στο δε άρθρο 22 παρ. 4 του ίδιου νόμου ορίζεται ότι «Ειδικές ή γενικές διατάξεις που έρχονται σε αντίθεση με τις διατάξεις του παρόντος ή ρυθμίζουν διαφορετικά ίδια θέματα καταργούνται από την έναρξη ισχύος αυτού, εξαιρουμένων των προεδρικών διαταγμάτων που έχουν εκδοθεί σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 21 του ν. 1650/1986».

3. Εξ άλλου, με την ανωτέρω οδηγία 92/43/ΕΟΚ του Συμβουλίου για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων, καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας (L 206), προβλέπεται η σύσταση ενός συνεκτικού ευρωπαϊκού οικολογικού δικτύου ειδικών ζωνών, του δικτύου Natura 2000 που αποσκοπεί στην προστασία της βιοποικιλότητας στο έδαφος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σύμφωνα με το άρθρο 6 παρ. 3 της οδηγίας, «Κάθε σχέδιο, μη άμεσα συνδεόμενο ή αναγκαίο για τη διαχείριση του τόπου, το οποίο όμως είναι δυνατόν να επηρεάζει σημαντικά τον εν λόγω τόπο, καθ' εαυτό ή από κοινού με άλλα σχέδια, εκτιμάται δεόντως ως προς τις επιπτώσεις του στον τόπο, λαμβανομένων υπόψη των στόχων διατήρησής του. Βάσει των συμπερασμάτων της εκτίμησης των επιπτώσεων στον τόπο και εξαιρουμένης της περίπτωσης των διατάξεων της παραγράφου 4, οι αρμόδιες εθνικές αρχές συμφωνούν για το οικείο σχέδιο μόνον αφού

βεβαιωθούν ότι δεν θα παραβιάσει την ακεραιότητα του τόπου περί του οποίου πρόκειται και, ενδεχομένως, αφού εκφρασθεί πρώτα η δημόσια γνώμη». Από τις διατάξεις αυτές συνάγεται ότι η κατ' άρθρο 6 παρ. 3 της οδηγίας για τους οικοτόπους δέουσα εκτίμηση των επιπτώσεων του σχεδίου ή του έργου στον προστατευόμενο τόπο προϋποθέτει ότι, προ της εγκρίσεως του σχεδίου ή του έργου, προσδιορίζονται, λαμβανομένων υπόψη των βέλτιστων επιστημονικών γνώσεων επί του θέματος, όλες οι πτυχές του σχεδίου ή του έργου που θα μπορούσαν, είτε η κάθε μία από μόνη της είτε σε συνδυασμό με άλλα σχέδια ή έργα, να επηρεάσουν τους στόχους διατήρησης του τόπου αυτού. Η αρμόδια αρχή επιτρέπει την άσκηση δραστηριότητας στον οικείο τόπο μόνον εφόσον δεν υφίσταται, από επιστημονικής απόψεως, καμία εύλογη αμφιβολία ως προς την απουσία επιβλαβών συνεπειών για την ακεραιότητά του. Κατ' αντίθεση, δηλαδή, με την εκτίμηση των επιπτώσεων που γίνεται δυνάμει της οδηγίας 85/337/ΕΟΚ, η εκτίμηση με βάση το άρθρο 6 παρ. 3 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ δεσμεύει ως προς την απόφαση, κατά τρόπο ώστε εάν παραμένουν αμφιβολίες ως προς την απουσία επιβλαβών συνεπειών του συγκεκριμένου σχεδίου για την ακεραιότητα του τόπου, η αρμόδια αρχή οφείλει να μην το εγκρίνει. Η εν λόγω δέουσα εκτίμηση, για τη διεξαγωγή της οποίας δεν καθορίζεται στην οδηγία ειδική μεθοδολογία, πρέπει να προηγείται της εγκρίσεως του σχεδίου (βλ. Π.Ε. 32/2015).

4. Περαιτέρω, με την οδηγία 2001/42/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (L 197) καθιερώθηκε η υποχρέωση προηγούμενης εκτίμησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων, τα οποία τεκμαίρεται ότι έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον, προκειμένου να διασφαλισθεί, σύμφωνα με το άρθρο 1 αυτής, υψηλού επιπέδου προστασία του περιβάλλοντος μέσω της ενσωμάτωσης περιβαλλοντικών ζητημάτων στην προετοιμασία και θέσπιση σχεδίων και προγραμμάτων με σκοπό την προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης. Το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας καθορίζεται στο άρθρο 3 ως εξής: «1. Πραγματοποιείται εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων, σύμφωνα με τα άρθρα 4 έως 9, για σχέδια και προγράμματα

που αναφέρονται στις παραγράφους 2 έως 4, και τα οποία ενδέχεται να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον. 2. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 3, πραγματοποιείται εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων για όλα τα σχέδια και προγράμματα: α) τα οποία εκπονούνται για τη γεωργία, δασοπονία, αλιεία, ενέργεια, βιομηχανία, μεταφορές, διαχείριση αποβλήτων, διαχείριση υδάτινων πόρων, τηλεπικοινωνίες, τουρισμό, χωροταξία ή χρήση του εδάφους και τα οποία καθορίζουν το πλαίσιο για μελλοντικές άδειες έργων που απαριθμούνται στα παραρτήματα I και II της οδηγίας 85/337/ΕΟΚ, ή β) για τα οποία, λόγω των συνεπειών που ενδέχεται να έχουν σε ορισμένους τόπους, απαιτείται εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων σύμφωνα με τα άρθρα 6 και 7 της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ. 3. Τα αναφερόμενα στην παράγραφο 2 σχέδια και προγράμματα που καθορίζουν τη χρήση μικρών περιοχών σε τοπικό επίπεδο και οι ήσσονες τροποποιήσεις των αναφερόμενων στην παράγραφο 2 σχεδίων και προγραμμάτων υποβάλλονται σε εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων μόνον όταν τα κράτη μέλη αποφασίζουν ότι ενδέχεται να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον. 4. Τα κράτη μέλη αποφασίζουν εάν τα σχέδια και προγράμματα, πλην των αναφερόμενων στην παράγραφο 2, τα οποία καθορίζουν το πλαίσιο για μελλοντικές άδειες έργων, ενδέχεται να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στο περιβάλλον. 5. ...». Περαιτέρω, στο άρθρο 4 της οδηγίας ορίζεται ότι: «1. Η εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων που αναφέρονται στο άρθρο 3 πραγματοποιείται κατά την εκπόνηση ενός σχεδίου ή προγράμματος και πριν από την έγκρισή του ή την έναρξη της σχετικής νομοθετικής διαδικασίας. 2. Οι απαιτήσεις της παρούσας οδηγίας είτε ενσωματώνονται στις υφιστάμενες διαδικασίες στα κράτη μέλη για την έγκριση σχεδίων και προγραμμάτων είτε συμπεριλαμβάνονται σε διαδικασίες που θεσπίζονται για τη συμμόρφωση προς την παρούσα οδηγία. 3. Όταν τα σχέδια και προγράμματα αποτελούν μέρος ενός ιεραρχημένου συνόλου, τα κράτη μέλη, προκειμένου να αποφύγουν την επανάληψη της εκτίμησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων, λαμβάνουν υπόψη το γεγονός ότι η εκτίμηση θα γίνει, σύμφωνα με την παρούσα

οδηγία, σε διάφορα επίπεδα του ιεραρχημένου συνόλου. Με σκοπό, μεταξύ άλλων, να αποφεύγουν την επανάληψη της εκτίμησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων, τα κράτη μέλη εφαρμόζουν το άρθρο 5 παράγραφοι 2 και 3», στο άρθρο 5 ότι: «1. ... 2. Η περιβαλλοντική μελέτη που εκπονείται σύμφωνα με την παράγραφο 1 περιλαμβάνει τις πληροφορίες που ευλόγως μπορεί να απαιτηθούν λαμβάνοντας υπόψη τις υφιστάμενες γνώσεις και μεθόδους εκτίμησης, το περιεχόμενο και το επίπεδο λεπτομερειών στο σχέδιο ή το πρόγραμμα, το στάδιο της διαδικασίας λήψης αποφάσεως και το βαθμό στον οποίο ορισμένα θέματα αξιολογούνται καλύτερα σε διαφορετικά επίπεδα της εν λόγω διαδικασίας ώστε να αποφεύγεται η επανάληψη της εκτίμησης. 3. Κάθε σχετική διαθέσιμη πληροφορία όσον αφορά τις επιπτώσεις των σχεδίων και προγραμμάτων στο περιβάλλον, η οποία προήλθε από κάποιο άλλο επίπεδο λήψης αποφάσεων ή από άλλη κοινοτική νομοθεσία, μπορεί να χρησιμοποιείται για την παροχή των πληροφοριών που περιέχονται στο παράρτημα Ι. 4. ...» και στο άρθρο 11 ότι: «1. Η εκτίμηση περιβαλλοντικών επιπτώσεων, η οποία διεξάγεται βάσει της παρούσας οδηγίας, δεν θίγει οποιεσδήποτε απαιτήσεις της οδηγίας 85/337/ΕΟΚ ούτε οποιεσδήποτε άλλες απαιτήσεις του κοινοτικού δικαίου. 2. Όσον αφορά σχέδια και προγράμματα για τα οποία η υποχρέωση διεξαγωγής εκτίμησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων απορρέει ταυτοχρόνως από την παρούσα οδηγία και από άλλες διατάξεις της κοινοτικής νομοθεσίας, τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίζουν συντονισμένες ή κοινές διαδικασίες οι οποίες πληρούν τις απαιτήσεις της σχετικής κοινοτικής νομοθεσίας προκειμένου, μεταξύ άλλων, να αποφεύγεται η επανάληψη των εκτιμήσεων. 3. ... ».

5. Η οδηγία μεταφέρθηκε στην ελληνική έννομη τάξη με την 107017/28.8.2006 κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών, Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων (Β' 1225). Με το άρθρο 3 παρ. 1 περ. α', σε συνδυασμό με το Παράρτημα Ι του άρθρου 11, της εν λόγω κ.υ.α. επιβάλλεται υποχρέωση διενέργειας «Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης» για τις περιπτώσεις σχεδίων και

προγραμμάτων, τα οποία ενδέχεται να έχουν σοβαρές επιπτώσεις στο περιβάλλον και αφορούν, μεταξύ άλλων, στον πολεοδομικό ή χωροταξικό σχεδιασμό ή χρήσεις γης, και τα οποία καθορίζουν το πλαίσιο για την έκδοση αδειών για έργα και δραστηριότητες της πρώτης κατηγορίας, υποκατηγοριών 1 και 2, του Παραρτήματος Ι (πίνακες 1 – 10) της 15393/2332/2002 κ.υ.α. (Β' 1022) ενώ για άλλες περιπτώσεις σχεδίων και προγραμμάτων, μεταξύ των οποίων τα σχέδια ή προγράμματα που καθορίζουν το πλαίσιο για μελλοντικές άδειες έργων και δραστηριοτήτων των υποκατηγοριών 1 και 2, του Παραρτήματος Ι (πίνακες 1 – 10) της προαναφερόμενης 15393/2332/2002 κ.υ.α., προβλέπεται, στο άρθρο 3 παρ. 2, σε συνδυασμό με το Παράρτημα ΙΙ του άρθρου 11, η διενέργεια περιβαλλοντικού προελέγχου, προκειμένου να κριθεί εάν αυτά, στη συγκεκριμένη περίπτωση, συνεπάγονται σοβαρές επιπτώσεις στο περιβάλλον και, κατ' ακολουθίαν, εάν απαιτείται να τηρηθεί η διαδικασία της «Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης». Περαιτέρω, κατά το άρθρο 3 παρ. 1 περ. β' της αυτής κ.υ.α., όπως αρχικώς ίσχυε, Σ.Π.Ε. πραγματοποιείται «για όλα τα σχέδια και προγράμματα, τα οποία στο σύνολό τους ή εν μέρει εφαρμόζονται σε περιοχές του εθνικού σκέλους του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου Natura 2000 [Τόποι Κοινοτικής Σημασίας (Τ.Κ.Σ.) και Ζώνες Ειδικής Προστασίας (Ζ.Ε.Π.)] και τα οποία ενδέχεται να τις επηρεάσουν σημαντικά. Εξαιρούνται τα σχέδια διαχείρισης και τα προγράμματα δράσης που συνδέονται άμεσα ή είναι απαραίτητα για τη διαχείριση και προστασία των περιοχών αυτών. Προκειμένου να κριθεί αν τα σχέδια και προγράμματα που αναφέρονται στην ανωτέρω παράγραφο και δεν αφορούν σχέδια και προγράμματα της παραγράφου (α), ενδέχεται να επηρεάσουν σημαντικά περιοχές του εθνικού σκέλους του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου Natura 2000 ..., και επομένως αν πρέπει να υποβληθούν σε διαδικασία Σ.Π.Ε., πρέπει να ακολουθηθεί η διαδικασία περιβαλλοντικού προελέγχου του άρθρου 5».

6. Από τα στοιχεία που συνοδεύουν το σχέδιο προκύπτουν τα εξής: Οι ως άνω (βλ. σκ. 2) τρεις περιοχές με κωδικούς GR2330005, GR2330008 και GR2550005, εν όψει των χαρακτηριστικών τους,

καταγράφηκαν ήδη από τη δεκαετία του '90 μεταξύ των προτεινόμενων προς ένταξη στο δίκτυο Natura 2000. Στο πλαίσιο του προγράμματος LIFE ολοκληρώθηκε το 2002 η εκπόνηση Ειδικής Περιβαλλοντικής Μελέτης (Ε.Π.Μ.) με αντικείμενο την «Εφαρμογή διαχειριστικού σχεδίου για την *caretta caretta* στον Νότιο Κυπαρισσιακό Κόλπο», η οποία περιλάμβανε και σχέδιο π.δ. για την εν λόγω περιοχή. Η μελέτη αυτή δεν εγκρίθηκε. Ακολούθως, το 2011 εκπονήθηκε Ε.Π.Μ. για τις περιοχές GR2330005 και GR2330008, η οποία εγκρίθηκε με την οικ. 56014/2390/29.10.2012 απόφαση του Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου Π.Ε.Κ.Α. το 2012, ενώ το 2013 εκπονήθηκε άλλη μελέτη, μη εγκριθείσα, για τις τρεις ανωτέρω περιοχές [GR2330005, GR2330008 και GR2550005] και το 2014 εγκρίθηκε, με την οικ. 48730/2236/15.10.2014 απόφαση του ίδιου Γενικού Γραμματέα, συμπληρωματική Ε.Π.Μ. για τις ως άνω περιοχές. Το παρόν σχέδιο, όπως άλλωστε και το προηγούμενο επί του οποίου εκδόθηκε το κατωτέρω εκτιθέμενο 32/2015 πρακτικό επεξεργασίας, προτείνεται με βάση τις εγκεκριμένες το 2012 και το 2014 μελέτες, οι οποίες αναφέρουν ότι έλαβαν υπόψη και τις μη εγκριθείσες μελέτες του 2002 και του 2013. Σύμφωνα με την εγκεκριμένη Ε.Π.Μ., στην περιοχή «Θίνες και παραλιακό δάσος Ζαχάρως, Λίμνη Καϊάφα, Στροφυλιά, Κακόβατος» [GR2330005] καταγράφηκαν 14 τύποι οικοτόπων εκ των οποίων οι 12 περιλαμβάνονται στο Παράρτημα I της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ. Ιδιαίτερη σημασία έχουν οι οικοτόποι προτεραιότητας 2270* και 7210*. Η περιοχή αποτελεί τόπο ωοτοκίας του απειλούμενου είδους *caretta caretta*. Στο σπήλαιο των Ανιγρίδων Νυμφών φιλοξενούνται αποικίες από 9 είδη νυχτερίδων, τα οποία περιλαμβάνονται στο Παράρτημα II της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ και προστατεύονται από διεθνείς συμβάσεις. Η οικολογική αξία τόσο του σπηλαίου όσο και των περιοχών στις οποίες τρέφονται οι νυχτερίδες είναι εξαιρετικά σημαντική, σε εθνικό και σε διεθνές επίπεδο. Στο νησί της Αγ. Αικατερίνης έχει εντοπισθεί αποικία του είδους *ripestrellus pygmaeus*, γεγονός που το καθιστά εξαιρετικής σημασίας, αφού το είδος αυτό προστατεύεται αυστηρά τόσο από την εθνική όσο και από τη διεθνή νομοθεσία. Από τα υπόλοιπα θηλαστικά, δύο ακόμη παρουσιάζουν

εξαιρετική σημασία, διότι περιλαμβάνονται στα απειλούμενα με εξαφάνιση είδη: η βίδρα και η βαλτομυγαλίδα. Ιδίως στη λίμνη Καϊάφα παρατηρούνται πτηνά που προστατεύονται διεθνώς. Περαιτέρω, η ζώνη των αμμοθινών είναι η μεγαλύτερη στην Ελλάδα σε έκταση και ύψος, με εκτεταμένες ανεπηρέαστες ζώνες. Οι υγροτοπικές εκτάσεις και τα παρόχθια οικοσυστήματα έχουν μεγάλη αξία διατηρήσεως για την ορνιθοπανίδα. Οι δασικές εκτάσεις της περιοχής αποτελούνται κυρίως από πευκοδάση, με κυρίαρχο είδος τη χαλέπιο πεύκη και σε μικρότερο βαθμό την κουκουναριά, κυρίως στην παραλιακή ζώνη. Τέλος, σε όλη την έκταση της παραλίας, από τις εκβολές του Αλφειού μέχρι τις εκβολές της Νέδας, γίνεται αναπαραγωγή της *caretta caretta*. Στα τμήματα «Θαλάσσια περιοχή Κόλπου Κυπαρισσίας, Ακρ. Κατάκολο Κυπαρισσία» [GR2330008] και «Θίνες Κυπαρισσίας [Νεοχώρι-Κυπαρισσία]» [GR2550005] απαντώνται 14 τύποι οικοτόπων του Παραρτήματος I της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, εκ των οποίων οι τρεις είναι οικότοποι προτεραιότητας. Πρόκειται για τους οικοτόπους 1120* εκτάσεις θαλάσσιας βλάστησης με *posidonia* [*posidonia oceanica*], 2250* θίνες των παραλίων με *juniperus* spp, 2270* θίνες με δάση από *pinus pinaster* ή/και *pinus pinaster*. Στους σημαντικούς βιοτόπους της περιοχής εντάσσονται επίσης οι οικότοποι των αμμοθινικών σχηματισμών των υψηλών σταθεροποιημένων αμμοθινών με βλάστηση *amphiphiletum arundinaceae*, που χαρακτηρίζονται ως ιδιαίτερα σπάνιοι για την περιοχή μελέτης και με περιορισμένη γεωγραφική κατανομή στην Ελλάδα. Στο τμήμα GR2330008 απαντώνται επίσης δύο τύποι οικοτόπων εθνικής σημασίας: 119 Α μαλακά υποστρώματα χωρίς βλάστηση και 119 Β μαλακά υποστρώματα με βλάστηση, στο δε τμήμα GR2550005 απαντώνται συνολικά 15 τύποι οικοτόπων, εκ των οποίων οι 11 αποτελούν οικοτόπους της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ και οι 4 οικοτόπους εθνικής σημασίας. Τα αμμοθινικά συστήματα της περιοχής συγκαταλέγονται μεταξύ των πλέον εκτεταμένων [τόσο από πλευράς μήκους όσο και από πλευράς πλάτους] συνεχόμενων συστημάτων στην Ελλάδα, διαθέτουν δε ποικιλία φυτοκοινοτήτων και ειδών. Η μεγάλη έκτασή τους παίζει σημαντικό ρόλο στη διατήρηση της συνολικά καλής καταστάσεώς τους, καθώς

παρουσιάζουν ανθεκτικότητα και αναταξιμότητα στις τοπικές υποβαθμίσεις λόγω ανθρωπογενών πιέσεων. Ο οικότοπος προτεραιότητας 2250* παρατηρείται στις περιοχές Άνω Καλό Νερό και νοτίως από το Βουνάκι, σε ζώνες χαμηλής αντιπροσωπευτικότητας, οι οποίες εντοπίζονται μεταξύ των θινών και των αγρών, και σε άριστη έως καλή κατάσταση διατηρήσεως πίσω από τους αγρούς. Ο οικότοπος 2260* απαντάται σε όλες τις περιοχές από την Ελαία έως το ρέμα Μπραζέρι, κατά κανόνα σε άριστη έως καλή κατάσταση διατηρήσεως και με κίνδυνο υποβαθμίσεως από τις καλλιέργειες και την οικιστική ανάπτυξη. Για τον οικότοπο προτεραιότητας 2270* ο Κόλπος Κυπαρισσίας αποτελεί μια από τις τέσσερις περιοχές εμφανίσεως στην Ελλάδα: η κατάσταση διατηρήσεως του οικοτόπου 2270* είναι, κατά 80%, άριστη έως καλή, απειλείται δε από την οικιστική και τουριστική ανάπτυξη, την παράνομη αμμοληψία και τη μη οργανωμένη κατασκήνωση. Ο οικότοπος 1240* εμφανίζεται στους παράκτιους βράχους ανάμεσα στο Καλό Νερό και στην Κυπαρισσία, η κατάσταση διατηρήσεώς του είναι, κατά κανόνα, άριστη, διότι αναπτύσσεται σε απόκρημνες και δύσβατες θέσεις, η τοπική υποβάθμιση δε που παρατηρείται οφείλεται σε διάνοιξη δρόμων και διαμόρφωση της ακτής για εγκαταστάσεις αναψυχής. Ο οικότοπος 2110* αναπτύσσεται σε όλη την παράκτια περιοχή, από την Ελαία έως τον Αγιαννάκη η κατάσταση διατηρήσεώς του είναι, κατά κανόνα, άριστη έως καλή, στην υπόλοιπη περιοχή όμως παρατηρείται υποβάθμιση που προκαλείται από διάνοιξη οδών ή μονοπατιών, κυκλοφορία τροχοφόρων, εγκαταστάσεις αναψυχής και έργα για διαμόρφωση της παραλίας. Στην περιοχή παρατηρούνται και άλλα υγροτοπικά συστήματα, όπως καλαμιώνες κατά μήκος των ποταμών Νέδα και Αρκαδικός και στις όχθες ρεμάτων, παρόχθια δάση, καθώς και οικοσυστήματα δασών και θαμνώνων. Περαιτέρω, για τη θαλάσσια χελώνα *caretta caretta* που αποτελεί, σύμφωνα με το Παράρτημα II της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, είδος προτεραιότητας, αναφέρονται στις Ε.Π.Μ. τα εξής: Όπως προκύπτει από προγράμματα συστηματικής καταγραφής της αναπαραγωγικής δραστηριότητας της *caretta caretta*, στο νότιο τμήμα του Κυπαρισσιακού Κόλπου, μεταξύ του ποταμού Νέδα και του Αρκαδικού, και

ειδικότερα στις παραλίες Ελαία, Αγιαννάκης, Βουνάκι, και Καλό Νερό, εμφανίζεται η εντονότερη αναπαραγωγική δραστηριότητα. Η περιοχή αυτή αποτελεί τον πυρήνα του βιοτόπου ωτοκίας και εκτιμάται ότι συγκεντρώνει, κατά μέσο όρο, πάνω από το 82% της συνολικής ωτοκίας στον Κυπαρισσιακό Κόλπο. Ο Κυπαρισσιακός Κόλπος αξιολογείται ως η δεύτερη σημαντικότερη περιοχή ωτοκίας της *caretta caretta* στη Μεσόγειο.

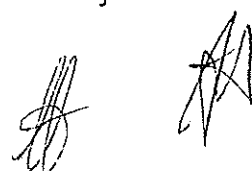
7. Με βάση τις ανωτέρω Ε.Π.Μ. συντάχθηκε το παρόν σχέδιο επί του οποίου διατυπώθηκε η 66223/2971/13.5.2016 γνωμοδότηση του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας. Στη συνέχεια, η «Επιτροπή Φύση 2000», κατόπιν συνεδριάσεων που έλαβαν χώρα στις 16.5.2016 και 24.5.2016, εξέφερε, με απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών της, την από 27.5.2016 θετική γνωμοδότηση επί του σχεδίου. Η εν λόγω γνωμοδότηση συνοδεύεται, μάλιστα, από Παράρτημα, στο οποίο έχουν καταχωρηθεί οι ειδικότερες γνώμες των μελών της. Ακολούθως, και αφού είχε προηγηθεί διαδικασία δημόσιας διαβούλευσης, το σχέδιο προωθήθηκε προς επεξεργασία στο Συμβούλιο της Επικρατείας συνοδευόμενο και από τις οικ. 47968/1568/6.10.2016 και οικ. 61528/1943/16.12.2016 εισηγήσεις της Γενικής Διεύθυνσης Περιβαλλοντικής Πολιτικής του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Ειδικότερα, με το υπό επεξεργασία σχέδιο προτείνεται η δημιουργία: α) Ενιαίας ζώνης με την ονομασία «Περιοχή Προστασίας της Φύσης – ΠΠΦ», η οποία περιλαμβάνει εκτός σχεδίου και εκτός ορίων οικισμών προ του 1923 και κάτω των 2000 κατοίκων χερσαίες και υδάτινες εκτάσεις των Δήμων Πύργου, Ανδρίτσαινας - Κρεστένων και Ζαχάρως της Περιφερειακής Ενότητας Ηλείας και του Δήμου Τριφυλίας της Περιφερειακής Ενότητας Μεσσηνίας, καθώς και την όμορη προς αυτές θαλάσσια έκταση του Κυπαρισσιακού Κόλπου. Η ζώνη αυτή χωρίζεται σε τρεις υποζώνες, ΠΠΦ – 1 (Αμμοθίνες και παράκτια ζώνη), ΠΠΦ – 2 (Σταθεροποιημένες θίνες και εκτάσεις με δασική βλάστηση) και ΠΠΦ – 3 (Θαλάσσια περιοχή κόλπου Κυπαρισσίας), β) Ζωνών με την ονομασία «Προστατευόμενοι Φυσικοί Σχηματισμοί – ΠΦΣ», η οποία περιλαμβάνει

εκτός σχεδίου και εκτός ορίων οικισμών προ του 1923 και κάτω των 2000 κατοίκων χερσαίες και υδάτινες εκτάσεις των ανωτέρω Δήμων. Οι ζώνες αυτές διακρίνονται σε ΠΦΣ – 1 (Σπηλιές και βραχώδεις ορθοπλαγιές), ΠΦΣ – 2 (Λίμνη Καϊάφα και παραλίμνια υγροτοπικά και δασικά ενδιαιτήματα), ΠΦΣ – 3 (Πλαγιές λόφου Λαπίθα), ΠΦΣ – 4 (Πρώην βαλτώδεις εκτάσεις Καϊάφα – Αγουλινίτσας και ΠΦΣ – 5 (Παραποτάμια ενδιαιτήματα), και γ) Περιφερειακής ζώνης προστασίας με την ονομασία «Ζώνη Αγροτικού Τοπίου – ΖΑΤ», η οποία περιλαμβάνει εκτός σχεδίου και εκτός ορίων οικισμών προ του 1923 και κάτω των 2000 κατοίκων χερσαίες και υδάτινες εκτάσεις των ιδίων Δήμων. Στην εν λόγω Ζ.Α.Τ. καθορίζονται διάφορες χρήσεις, συνοδευόμενες από σχετικούς όρους και περιορισμούς δόμησης, όπως κατωτέρω εκτίθεται. Τέλος, με το σχέδιο ανατίθεται η αρμοδιότητα της διαχείρισης της ανωτέρω περιοχής στη Γενική Διεύθυνση Χωροταξικής και Περιβαλλοντικής Πολιτικής της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδος και Ιονίου.

8. Με προηγούμενο σχέδιο προεδρικού διατάγματος είχε επιχειρηθεί ο χαρακτηρισμός ως φυσικού πάρκου, με την ονομασία «Περιφερειακό Πάρκο Κόλπου Κυπαρισσίας», των χερσαίων και θαλάσσιων περιοχών καθώς και ορισμένων παρακείμενων εκτάσεων που αποτελούν, ήδη, το αντικείμενο του παρόντος σχεδίου. Πρόκειται, κυρίως, για περιοχές ενταγμένες στο δίκτυο Natura 2000 με κωδικούς «GR2330005: Θίνες και παραλιακό Δάσος Ζαχάρως, Λίμνη Καϊάφα, Στροφυλιά, Κακόβατος», «GR2330008: Θαλάσσια περιοχή Κόλπου Κυπαρισσίας: Ακρ. Κατάκολο – Κυπαρισσία» και «GR2550005: Θίνες Κυπαρισσίας (Νεοχώρι – Κυπαρισσία)» καθώς και ορισμένες εκτός δικτύου παρακείμενες περιοχές. Με το 32/2015 πρακτικό επεξεργασίας του Ε΄ Τμήματος του Συμβουλίου της Επικρατείας κρίθηκε, ότι το σχέδιο εκείνο δεν προτεινόταν νομίμως προεχόντως διότι, κατά παράβαση ουσιώδους τύπου της διαδικασίας, η γνωμοδότηση της «Επιτροπής Φύση 2000», δηλαδή του οργάνου που γνωμοδοτεί, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 21 του ν. 1650/1986, όπως ισχύει, για τον χαρακτηρισμό της προστατευόμενης περιοχής, δεν είχε ληφθεί σε κανονική συνεδρίαση των

μελών της ή σε συνεδρίαση που πραγματοποιήθηκε με τηλεδιάσκεψη, όπως προβλέπει η ΔΙΑΔΠ/Α/7841/2005 κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Οικονομίας και Οικονομικών (Β' 539), αλλά υπήρξε προϊόν ανταλλαγής απόψεων μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Εν όψει της επιτακτικής ανάγκης να εκδοθεί το ταχύτερο δυνατόν το διάταγμα για τον καθορισμό του καθεστώτος προστασίας των ανωτέρω τριών περιοχών του δικτύου Natura 2000 καθώς και των γειτονικών τους εκτάσεων, διατυπώθηκαν, με το ίδιο πρακτικό, ορισμένες παρατηρήσεις που αφορούσαν τη νομιμότητα του περιεχομένου βασικών ρυθμίσεων του σχεδίου εκείνου. Πρωτίστως, έγινε δεκτό με το εν λόγω πρακτικό ότι δεν τεκμηριωνόταν ο χαρακτηρισμός της περιοχής ως «Περιφερειακού Πάρκου», δηλαδή ως περιοχής που είναι σημαντική σε περιφερειακό και όχι σε εθνικό επίπεδο, των ανωτέρω τριών τόπων του δικτύου Natura 2000, καθώς και των εκτός δικτύου γειτονικών εκτάσεων. Αντιθέτως, από τα στοιχεία που συνόδευαν το σχέδιο, ιδίως δε από τις διαπιστώσεις της εγκεκριμένης Ε.Π.Μ., προέκυπτε, κατά τα γενόμενα τότε δεκτά, ότι πρόκειται για περιοχές ιδιαίτερης οικολογικής και φυσικής σπουδαιότητας, σημαντικές όχι μόνο σε εθνικό, αλλά σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο, για την προστασία των οποίων θα προσήκε, κατ' αρχήν, ο χαρακτηρισμός «Εθνικό Πάρκο».

9. Σε συνέχεια των κριθέντων με το 32/2015 πρακτικό, η Διοίκηση απέστειλε προς επεξεργασία το παρόν σχέδιο, με το οποίο μετέβαλε τον χαρακτηρισμό, προκρίνοντας ως καταλληλότερο τον χαρακτηρισμό «Περιοχή Προστασίας της Φύσης». Ο χαρακτηρισμός αυτός κρίθηκε νόμιμος με το ανωτέρω 175/2017 πρακτικό επεξεργασίας. Κατά τα εκτιθέμενα στο εν λόγω πρακτικό, η κατηγοριοποίηση, με το ν. 1650/1986, όπως τροποποιήθηκε με το ν. 3937/2011, των προστατευόμενων περιοχών βασίζεται, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στην οικ. 47968/1568/6.10.2016 εισήγηση της Γενικής Διεύθυνσης Περιβαλλοντικής Πολιτικής του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, στις αντίστοιχες κατηγορίες που έχουν αναγνωρισθεί από τη Διεθνή Ένωση για τη Διατήρηση της Φύσης (International Union for Conservation of Nature, IUCN), ως διεθνώς

διαδεδομένα και αποδεκτά πρότυπα για την κατηγοριοποίηση και διαχείριση των προστατευόμενων περιοχών. Ειδικώς, ως προς τα εθνικά πάρκα, η IUCN έχει επιβεβαιώσει ότι πολύ λίγες περιοχές στην Ευρώπη πληρούν τις προδιαγραφές του χαρακτηρισμού αυτού, ο οποίος προϋποθέτει την ύπαρξη «φυσικής κατάστασης» της περιοχής και αποκλεισμό της ενεργού διαχείρισης για τη διατήρησή της. Επιπλέον, το σύστημα ταξινόμησης της IUCN δημιουργήθηκε για μεγάλης κλίμακας προστατευόμενες περιοχές σε χώρες όπου υφίστανται εκτεταμένα αδιατάρακτα φυσικά τοπία. Εν προκειμένω, η περιοχή του Κυπαρισσιακού Κόλπου δεν δύναται να θεωρηθεί ευρείας κλίμακας περιοχή όπου υφίστανται μεγάλης έκτασης αδιατάρακτα φυσικά τοπία. Κατέληξε δε η Διοίκηση, με την ανωτέρω εισήγηση, ότι ο προτεινόμενος χαρακτηρισμός της περιοχής του Κυπαρισσιακού Κόλπου ως «Περιοχής Προστασίας της Φύσης» είναι αντιπροσωπευτικός και επαρκής, παρέχει δε αποτελεσματική προστασία στους οικοτόπους, στην χλωρίδα και στην πανίδα της περιοχής. Κατόπιν τούτων, με το 175/2017 πρακτικό έγινε δεκτό ότι η κρίση που διατυπώθηκε στο προηγούμενο 32/2015 πρακτικό, κατά την οποία στην περιοχή δεν προσήκει ο χαρακτηρισμός «Περιφερειακό» αλλά «Εθνικό Πάρκο», δεν εκώλυε τη Διοίκηση να επανέλθει, με το νέο σχέδιο, και να επιλέξει, με την ανωτέρω αιτιολογία, τον χαρακτηρισμό «Περιοχή Προστασίας της Φύσης». Άλλωστε, τα χαρακτηριστικά της προτεινόμενης περιοχής, όπως περιγράφονται στην παρατήρηση 6, δικαιολογούν την υπαγωγή της στην κατηγορία «Περιοχή Προστασίας της Φύσης», δηλαδή σε αυστηρό, κατά την ιεραρχία του νόμου, καθεστώς προστασίας, το οποίο απαγορεύει, κατ' αρχήν, δραστηριότητες και επεμβάσεις, παρέχει δε δυνατότητα να επιτρέπονται, κατ' εξαίρεση, εργασίες αναγκαίες για τη μη αλλοίωση εκείνων των χαρακτηριστικών που διασφαλίζουν τη διατήρηση των προστατευτέων αντικειμένων, επιστημονικές έρευνες καθώς και ήπιες δραστηριότητες, μόνο αν δεν έρχονται σε αντίθεση με τους σκοπούς προστασίας.

10. Ακολούθως, με το 175/2017 πρακτικό κρίθηκε ότι η επεξεργασία του σχεδίου έπρεπε να αναβληθεί για λόγο που αφορά την

προηγούμενη τήρηση της διαδικασίας Στρατηγικής Περιβαλλοντικής Εκτίμησης. Ειδικότερα, έγινε δεκτό ότι ο χαρακτηρισμός «Περιοχή Προστασίας της Φύσης» αφορά εκτάσεις, οι οποίες περιλαμβάνονται, ως Ε.Ζ.Δ., στο δίκτυο Natura 2000, με τους ανωτέρω κωδικούς. Σε επαφή με τον πυρήνα αυτό οριοθετείται και Ζ.Α.Τ., εντός της οποίας επιτρέπονται νέες χρήσεις και δραστηριότητες καθώς και διατήρηση ή εκσυγχρονισμός υφισταμένων έργων υποδομής, προβλέπονται δε σχετικοί όροι και περιορισμοί δόμησης. Το ως άνω πλέγμα των ρυθμίσεων της Ζ.Α.Τ., εν όψει του περιεχομένου του και της επαφής της Ζ.Α.Τ. με τον πυρήνα της προστατευόμενης περιοχής, ενδέχεται να επηρεάζει σημαντικά τις Ε.Ζ.Δ., όπως άλλωστε, επεσήμανε η «Επιτροπή Φύση 2000» με την ανωτέρω από 27.5.2016 γνωμοδότησή της. Κατά τα γενόμενα δεκτά με το 175/2017 πρακτικό, οι προτεινόμενες ρυθμίσεις, με το προεκτεθέν περιεχόμενο, δεν συνιστούν αμιγές «σχέδιο διαχείρισης» άμεσα συνδεδεμένο και απαραίτητο για τη διαχείριση και προστασία της περιοχής, δηλαδή «σχέδιο διαχείρισης», το οποίο εξυπηρετεί αποκλειστικώς τους σκοπούς αυτούς, με συνέπεια την απαλλαγή του από την υποχρέωση υποβολής στη διαδικασία Σ.Π.Ε., αλλά αποτελούν «σχέδιο» μικτού χαρακτήρα, το οποίο υπάγεται στην ανωτέρω διαδικασία της 107017/28.8.2006 κ.υ.α. Εξ άλλου, οι ρυθμίσεις αυτές καθορίζουν το πλαίσιο για την έκδοση αδειών και δραστηριοτήτων, οι οποίες ενδέχεται να εμπίπτουν στην πρώτη κατηγορία της 6ης Ομάδας της 15393/2332/2002 κ.υ.α. (όπως η οργανωμένη τουριστική κατασκήνωση και τα κύρια τουριστικά καταλύματα αναλόγως της δυναμικότητάς τους). Συνεπώς, το υποβληθέν προς επεξεργασία σχέδιο προεδρικού διατάγματος συνιστά «σχέδιο», το οποίο προϋποθέτει, κατά την έννοια των εφαρμοστέων διατάξεων, όπως ίσχυαν κατά τον κρίσιμο χρόνο, την προηγούμενη τήρηση της διαδικασίας Σ.Π.Ε., με την εκπόνηση Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (πρβλ. Σ.τ.Ε. 2996/2014 Ολομ., Δ.Ε.Ε. απόφαση της 10.9.2015, υπόθεση C-473/14, Δήμος Κρωπίας κατά Υ.Π.Ε.Κ.Α. επί προδικαστικού ερωτήματος που διατυπώθηκε με την Σ.τ.Ε. 2996/2014 Ολομ., καθώς και Π.Ε. 12/2015). Με το εν λόγω πρακτικό διαπιστώθηκε ότι, στην προκειμένη

περίπτωση, δεν έχει προηγηθεί του σχεδίου η απαιτούμενη διαδικασία Σ.Π.Ε. με την εκπόνηση Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων. Ωστόσο, το σχέδιο συνοδευόταν από εγκεκριμένες κατά τα έτη 2012 και 2014 Ε.Π.Μ. Κατόπιν τούτων, αναβλήθηκε, με το 175/2017 πρακτικό, η επεξεργασία του σχεδίου προκειμένου η Διοίκηση να εξετάσει ενδελεχώς και να βεβαιώσει, κατά ειδικό και συγκεκριμένο τρόπο, αν τυχόν, κατ' εξαίρεση, οι εγκεκριμένες Ε.Π.Μ. πληρούν τις διαδικαστικές και ουσιαστικές προϋποθέσεις της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων, αλλιώς να επανυποβάλει το σχέδιο αφού τηρήσει τη σχετική διαδικασία με την σύνταξη Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων. Τέλος, με το πρακτικό αυτό, το Τμήμα προέτρεψε την Διοίκηση να προβεί στις επιβαλλόμενες ενέργειες το συντομότερο δυνατόν. Τούτο, εν όψει αφενός μεν της από 10.11.2016 απόφασης του Δ.Ε.Ε. (υπόθεση C-504/14, Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά Ελληνικής Δημοκρατίας), με την οποία κρίθηκε ότι η Ελληνική Δημοκρατία, έχοντας ανεχθεί σειρά επεμβάσεων στις περιοχές που αποτελούν το αντικείμενο του παρόντος σχεδίου, όπως η κατασκευή οικιών, η δημιουργία υποδομών πρόσβασης στην παραλία, η ασφαλτόστρωση υφιστάμενων οδών, το ελεύθερο «κάμπινγκ», η λειτουργία «μπαρ», η παρουσία κινητού εξοπλισμού και εγκαταστάσεων στις παραλίες αναπαραγωγής της θαλάσσιας χελώνας, η φωτορύπανση παραλιών, η αλιευτική δραστηριότητα, η χορήγηση οικοδομικών αδειών, και, περαιτέρω, παραλείποντας να λάβει τα απαιτούμενα μέτρα, όπως η θέσπιση συνεκτικού και αυστηρού νομοθετικού και κανονιστικού πλαισίου, για την προστασία της θαλάσσιας χελώνας, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τα άρθρα 6 παρ. 2 και 3 καθώς και 12 παρ. 1 στοιχ. β' και δ' της οδηγίας 92/43/ΕΟΚ, αφετέρου δε της οικ. 25794/20.5.2016 απόφασης του Αναπληρωτή Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Δ' 141/24.5.2016), με την οποία θεσπίστηκαν, κατ' εφαρμογή του ανωτέρω άρθρου 21 παρ. 9 του ν. 1650/1986, περιορισμένης χρονικής ισχύος μέτρα προστασίας των εν λόγω περιοχών.

11. Μετά την πάροδο επτά (7) περίπου μηνών από την έκδοση του

175/2017 αναβλητικού πρακτικού, η αρμόδια Διεύθυνση Προστασίας Φυσικού Περιβάλλοντος και Βιοποικιλότητας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας απέστειλε στο Συμβούλιο της Επικρατείας το ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/15538/21.2.2018 έγγραφο, με το οποίο αναλύει το νομικό πλαίσιο που καθιερώνουν οι Οδηγίες 85/337/ΕΟΚ, 92/43/ΕΟΚ και 2001/42/ΕΚ, όπως ενσωματώθηκαν στο εθνικό δίκαιο, και διατυπώνει τη θέση ότι η Ε.Π.Μ., η οποία προβλέπεται στην εξουσιοδοτική διάταξη του άρθρου 21 παρ. 1 περ. α' του ν. 1650/1986, όπως ισχύει, αποτελεί διαφορετικό εργαλείο σε σχέση με την Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων της Οδηγίας 2001/42/ΕΚ και της 107017/28.8.2006 κ.υ.α., με την οποία ενσωματώθηκε η οδηγία στην ελληνική έννομη τάξη. Καταλήγει δε η Διοίκηση ότι η συνταχθείσα, στην προκειμένη περίπτωση, Ε.Π.Μ. για την προστασία της περιοχής του Κυπαρισσιακού κόλπου και της ευρύτερης περιοχής του δεν δύναται, κατά την αντίληψή της, να υποκαταστήσει τυχόν απαιτούμενη Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων. Παραλλήλως, κατά το χρονικό διάστημα που μεσολάβησε από την έκδοση του 175/2017 πρακτικού, ο κανονιστικός νομοθέτης προέβη σε τροποποίηση της ανωτέρω 107017/28.8.2006 κ.υ.α., με το περιεχόμενο που εκτίθεται στην επόμενη παρατήρηση.

12. Με την παράγραφο 1 της οικ. 40238/28.9.2017 κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομίας και Ανάπτυξης καθώς και του Αναπληρωτή Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Β' 3759/25.10.2017) τροποποιήθηκε η ανωτέρω διάταξη του άρθρου 3 παρ. 1 περ. β' της 107017/28.8.2006 κ.υ.α. και ορίστηκε, ήδη, ότι Σ.Π.Ε. πραγματοποιείται «Για όλα τα σχέδια και προγράμματα τα οποία στο σύνολό τους ή εν μέρει υλοποιούνται σε περιοχές του εθνικού σκέλους του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου Natura 2000 και τα οποία ενδέχεται να τις επηρεάσουν σημαντικά, κατά το στάδιο κατασκευής και λειτουργίας τους. Εξαιρούνται τα προεδρικά διατάγματα χαρακτηρισμού περιοχών και καθορισμού ζωνών προστασίας δραστηριοτήτων και χρήσεων γης των προστατευόμενων περιοχών του άρθρου 6, του ν. 3937/2011 (ΦΕΚ Α' 60), τα οποία εκδίδονται κατ' εφαρμογή Ειδικής Περιβαλλοντικής Μελέτης

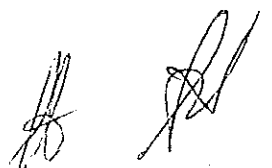

(Ε.Π.Μ), καθώς και τα σχέδια διαχείρισης και τα προγράμματα δράσης που συνδέονται άμεσα ή είναι απαραίτητα για τη διαχείριση και προστασία των προστατευτέων αντικειμένων των περιοχών αυτών. Προκειμένου να κριθεί αν τα σχέδια και προγράμματα που αναφέρονται στην ανωτέρω παράγραφο, και δεν αφορούν σχέδια και προγράμματα της παραγράφου (α), ενδέχεται να επηρεάσουν σημαντικά περιοχές του εθνικού σκέλους του Ευρωπαϊκού Οικολογικού Δικτύου Natura 2000 και επομένως αν πρέπει να υποβληθούν σε διαδικασία Σ.Π.Ε., πρέπει να ακολουθηθεί η διαδικασία περιβαλλοντικού προελέγχου του άρθρου 5».

13. Η οδηγία 2001/42/ΕΚ, αποβλέποντας στην ενσωμάτωση του περιβαλλοντικού προβληματισμού στον ίδιο το σχεδιασμό της δημόσιας πολιτικής (βλ. άρθρο 1 αλλά και το προοίμιό της, ιδίως υπό στοιχ. 1, 4 και 5), προβλέπει περιβαλλοντική εκτίμηση ήδη στο υψηλότερο επίπεδο του «σχεδιασμού ή προγραμματισμού», σε στάδιο δηλαδή προγενέστερο του σχεδιασμού συγκεκριμένων «έργων» κατά την έννοια της οδηγίας 85/337/ΕΟΚ. Εξ άλλου, αποτελεί μέριμνα της οδηγίας η υψηλού επιπέδου περιβαλλοντική προστασία, η αποφυγή των επαναλήψεων κατά τις εκτιμήσεις σε διάφορα στάδια και η εν γένει οικονομία και αποτελεσματικότητα των σχετικών διαδικασιών. Παράλληλα όμως παρέχεται στα κράτη μέλη ευρεία ευχέρεια για την επιλογή του κατάλληλου για την ικανοποίηση των σκοπών της οδηγίας συστήματος, και μάλιστα με ρητώς προβλεπόμενες εναλλακτικές δυνατότητες: Είτε με ένταξη των σχετικών ρυθμίσεων σε υφιστάμενες διαδικασίες είτε με θέσπιση ειδικής προς τούτο διαδικασίας (εκτός από το ανωτέρω άρθρο 4 παρ. 2 της οδηγίας, βλ. και το στοιχ. 9 του προοιμίου της, κατά το οποίο «η παρούσα οδηγία είναι διαδικαστικής φύσεως και οι απαιτήσεις της θα πρέπει είτε να ενταχθούν σε υφιστάμενες διαδικασίες στα κράτη μέλη είτε να ενσωματωθούν σε διαδικασίες που θεσπίζονται συγκεκριμένα για το σκοπό αυτό προκειμένου να αποφεύγονται οι αλληλεπικαλύψεις εκτιμήσεων, ...»). Η οδηγία μεταφέρθηκε στην ελληνική έννομη τάξη με την προαναφερθείσα 107017/28.8.2006 κ.υ.α. Για την ενσωμάτωσή της επελέγη η δεύτερη λύση, της «κεντρικής» ρύθμισης. Όπως έχει κριθεί, η επιλογή αυτή, ρητώς

προβλεπόμενη στην οδηγία ως «εξωτερική» των υφισταμένων χωροταξικών και πολεοδομικών διαδικασιών, δεν είναι, καθ' εαυτήν, ανεπίτρεπτη (πρβλ. Σ.Τ.Ε. 3650/2010 Ολομ.). Η λύση, ωστόσο, της «εξωτερικής» διαδικασίας για την μεταφορά της οδηγίας στο εθνικό δίκαιο ουδόλως στερεί τον κανονιστικό νομοθέτη από την ευχέρεια να ενσωματώσει, με τροποποίηση της κ.υ.α. του έτους 2006, τις απαιτήσεις της οδηγίας, ως προς συγκεκριμένο σχέδιο ή πρόγραμμα που θα υπέκειτο κατ' αρχήν σε Σ.Π.Ε., σε υφιστάμενη διαδικασία εκτίμησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Στην περίπτωση, μάλιστα, κατά την οποία η υποχρέωση διεξαγωγής εκτίμησης περιβαλλοντικών επιπτώσεων απορρέει ταυτοχρόνως από την εν λόγω οδηγία και από άλλες σχετικές διατάξεις της κοινοτικής νομοθεσίας, όπως η οδηγία 92/43/ΕΟΚ για τους οικοτόπους, η οδηγία 2001/42/ΕΚ εξαγγέλλει ρητώς τη δυνατότητα των κρατών μελών να θεσπίζουν συντονισμένη ή κοινή διαδικασία που πληροί τις απαιτήσεις της κοινοτικής νομοθεσίας ώστε να αποφεύγεται η επανάληψη των σχετικών εκτιμήσεων (βλ. το στοιχ. 19 του προοιμίου της). Η δυνατότητα αυτή τελεί, αυτονοήτως, υπό την προϋπόθεση ότι η υφιστάμενη διαδικασία εξασφαλίζει, μεταξύ άλλων, τον βασικό σκοπό της οδηγίας, δηλαδή την υψηλού επιπέδου περιβαλλοντική προστασία και, περαιτέρω, ότι η έγκριση του σχεδίου ή προγράμματος χωρεί κατόπιν διαβουλεύσεως των δημοσίων αρχών με το ενδιαφερόμενο κοινό.

14. Στην προκειμένη περίπτωση, ο κανονιστικός νομοθέτης όρισε, με την ανωτέρω οικ. 40238/28.9.2017 κ.υ.α., ότι τα προεδρικά διατάγματα χαρακτηρισμού περιοχών και καθορισμού ζωνών προστασίας δραστηριοτήτων και χρήσεων γης των προστατευόμενων περιοχών του άρθρου 6 του ν. 3937/2011 εξαιρούνται της διαδικασίας Σ.Π.Ε., εκδίδονται δε κατ' εφαρμογή Ε.Π.Μ. Με την ρύθμιση αυτή επέλεξε, κατά βάση, να εντάξει τις κατευθύνσεις της οδηγίας 2001/42/ΕΚ στην προϋφιστάμενη της εν λόγω οδηγίας διαδικασία εκπόνησης Ε.Π.Μ., η οποία καταστρώνεται στις διατάξεις της 69269/5387/24.10.1990 κοινής απόφασης των Υπουργών Εσωτερικών, Εθνικής Οικονομίας, Γεωργίας, Πολιτισμού, Εμπορικής Ναυτιλίας, Τουρισμού, Περιβάλλοντος Χωροταξίας και

Δημοσίων Έργων, Βιομηχανίας, Ενέργειας και Τεχνολογίας και Μεταφορών και Επικοινωνιών «Κατάταξη έργων και δραστηριοτήτων σε κατηγορίες, περιεχόμενο Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΜΠΕ), καθορισμός περιεχομένου ειδικών περιβαλλοντικών μελετών (ΕΠΜ) και λοιπές συναφείς διατάξεις, σύμφωνα με το ν. 1650/1986» (Β' 678). Ειδικότερα, η εν λόγω κ.υ.α. του έτους 1990, η οποία εκδόθηκε σε εφαρμογή εξουσιοδοτικών διατάξεων του ν. 1650/1986 και συγχρόνως σε συμμόρφωση προς τις οδηγίες 84/360/ΕΟΚ (L 188) και 85/337/ΕΟΚ (L 175) του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων περιλαμβάνει, στα άρθρα 11-15, ρυθμίσεις για τον καθορισμό του περιεχομένου, τους φορείς ανάθεσης ή κατάρτισης, τον τρόπο, τη διαδικασία ανάθεσης, και την παραλαβή και έγκριση της Ε.Π.Μ., στον δε Πίνακα 4 του άρθρου 16, θέτει τις προδιαγραφές για την εκπόνηση των Ε.Π.Μ, με θέσπιση σχετικών ρυθμίσεων (εισαγωγή, περιγραφή αξιολόγηση και οριοθέτηση προστατευτέου αντικειμένου, προτάσεις διαχείρισης, προετοιμασία φακέλου ανακοίνωσης και δημοσιοποίηση σχεδίου π.δ.). Εξ άλλου, η κ.υ.α. αυτή, καθ' ό μέρος ρυθμίζει τα ανωτέρω ζητήματα κατάρτισης Ε.Π.Μ., εξακολουθεί να ισχύει δεδομένου ότι δεν έχει, πάντως, εκδοθεί η προβλεπόμενη στο προαναφερθέν άρθρο 21 παρ. 6 του ν. 1650/1986, όπως ισχύει, απόφαση του αρμόδιου Υπουργού για την ρύθμιση των εν λόγω θεμάτων. Περαιτέρω, το «εσωτερικό» σύστημα εκπόνησης Ε.Π.Μ. τελειούται με την πρόβλεψη διαδικασίας διαβούλευσης, σύμφωνα με την διάταξη του ανωτέρω άρθρου 21 παρ. 7 του ν. 1650/1986, όπως ισχύει, η οποία ορίζει ότι: «Τα σχέδια προεδρικών διαταγμάτων των πράξεων χαρακτηρισμού της παραγράφου 1 ανακοινώνονται πριν από την οριστική διατύπωσή τους στους αρμόδιους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης και κατατίθενται υποχρεωτικά σε δημόσια διαβούλευση για διάστημα ενός μηνός ... Ενδιαφερόμενοι πολίτες, αρμόδιες δημόσιες υπηρεσίες και φορείς έχουν τη δυνατότητα ... να εκφράσουν εγγράφως τη γνώμη τους ...». Με τα χαρακτηριστικά αυτά, το υφιστάμενο «εσωτερικό» σύστημα εκπόνησης Ε.Π.Μ. στοιχεί, τόσο από ουσιαστική όσο και από διαδικαστική άποψη, προς τις απαιτήσεις της ενωσιακής νομοθεσίας, ιδίως δε της

ανωτέρω οδηγίας 2001/42/ΕΚ.

15. Το υπό επεξεργασία σχέδιο στηρίζεται, όπως προεκτέθηκε, στις εγκεκριμένες κατά τα έτη 2012 και 2014 Ε.Π.Μ., οι οποίες καταρτίστηκαν και εγκρίθηκαν με βάση το αναφερόμενο στην προηγούμενη παρατήρηση «εσωτερικό» και εναρμονιζόμενο με την οδηγία 2001/42/ΕΚ νομικό καθεστώς. Περαιτέρω, από το περιεχόμενο των εν λόγω Ε.Π.Μ. προκύπτει, κατά την κρίση του Τμήματος, ότι οι περιοχές που αφορά το σχέδιο έχουν, κατ' αρχήν, μελετηθεί επαρκώς, σύμφωνα με τις επιταγές της ενωσιακής νομοθεσίας, εξασφαλίζεται δε ο επιδιωκόμενος από την ανωτέρω οδηγία σκοπός, δηλαδή η υψηλού επιπέδου περιβαλλοντική προστασία τους. Παραλλήλως, το σχέδιο αναρτήθηκε προς διαβούλευση στον οικείο ιστότοπο «Διαύγεια» κατά το χρονικό διάστημα από 26.2.2016 έως 15.3.2016, κατά τα εκτιθέμενα δε, ιδίως, στο ανωτέρω ΥΠΕΝ/ΔΔΦΠΒ/15538/21.2.2018 έγγραφο της Διοίκησης, η διαβούλευση δεν περιορίστηκε μόνον στην ανάρτησή του αλλά υπήρξε πολύ πιο ευρεία, με την πραγματοποίηση συναντήσεων μεταξύ της Διοίκησης και εκπροσώπων των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης όλων των βαθμίδων και λοιπών παραγωγικών φορέων, στο πλαίσιο διαλόγου με τους ενδιαφερόμενους. Με τα δεδομένα αυτά, το σχέδιο, ερειδόμενο στις Ε.Π.Μ. των ετών 2012 και 2014, προτείνεται νομίμως από την άποψη της εναρμόνισής του με την ενωσιακή νομοθεσία.

16. Το σχέδιο, με το προεκτεθέν περιεχόμενο, ευρίσκει, κατ' αρχήν, νόμιμο έρεισμα στις διατάξεις των άρθρων 18, 19, 21, 29, 30 και 31 παρ. 1 και 2 του ν. 1650/1986 (Α' 160), όπως ισχύουν, κατόπιν γνωμοδοτήσεων της «Επιτροπής Φύση 2000» και του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου, προτείνεται δε αρμοδίως από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας Γεώργιο Σταθάκη καθώς και τον Αναπληρωτή Υπουργό Σωκράτη Φάμελλο, στον οποίο έχουν ανατεθεί, δυνάμει των άρθρων 1 παρ. 1 περ. στ' της Υ198/16.11.2016 απόφασης του Πρωθυπουργού (Β' 3722) και 32 παρ. 3 περ. β' του π.δ. 100/2014 «Οργανισμός του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής» (Α' 167, πρβλ. Π.Ε. 38/2017), οι

./.

αρμοδιότητες της Διεύθυνσης Σχεδίων Προστατευόμενων Περιοχών, Θαλάσσιου Χώρου και Δασικών Χαρτών.

17. Ο τίτλος του σχεδίου πρέπει, εν όψει και όσων εκτίθενται κατωτέρω στην παρατήρηση 28, να αναδιατυπωθεί ως εξής: «Χαρακτηρισμός του Κυπαρισσιακού κόλπου και της ευρύτερης περιοχής του, ως "Περιοχής Προστασίας της Φύσης", καθορισμός ζωνών προστασίας, καθορισμός χρήσεων, όρων και περιορισμών δόμησης». Συναφώς, στο στοιχείο 2 του προοιμίου πρέπει να απαλειφθεί η αναφορά στη διάταξη του άρθρου 15 παρ. 1 του ν. 2742/1999 (Α' 207) που καταργήθηκε με το άρθρο 12 παρ. 3 του ν. 4519/2018 (Α' 25), και να μνημονευθεί αντί αυτής η διάταξη του άρθρου 2 παρ. 3 περ. ιβ' του νέου νόμου, η οποία προβλέπει, ήδη, τον «Φορέα Διαχείρισης Υγροτόπων Κοτυχίου – Στροφυλιάς και Κυπαρισσιακού Κόλπου».

18. Από το στοιχείο 9 του προοιμίου πρέπει να διαγραφεί η φράση «σύμφωνα ... ν. 3937/2011 (Α' 60)».

19. Στο στοιχείο 15 του προοιμίου πρέπει να αναφερθούν και οι τρεις γνωμοδοτήσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας, δηλαδή οι 32/2015, 175/2017 και η παρούσα.

20. Στο άρθρο 3 παρ. Α' περ. Α.1. υποπερ. 3 του σχεδίου πρέπει να τεθεί το ορθό «διανοιχθεισών οδών» αντί «διανοιχθέντων οδών».

21. Στην υποπερ. 3 της περ. Α.2. της παρ. Α' του άρθρου 3 του σχεδίου πρέπει το ρήμα «δύναται» να τεθεί στο τρίτο πρόσωπο του πληθυντικού αριθμού («δύνανται»).

22. Με το άρθρο 3 παρ. Γ' του σχεδίου καθορίζονται, εντός της Ζ.Α.Τ., διάφορες χρήσεις (αγροτουρισμός, καταστήματα εστίασης, χώροι υποδοχής επισκεπτών, υγιεινής και στάθμευσης, άσκηση γεωργικής δραστηριότητας, γεωργικές αποθήκες, μεταποιητικές μονάδες επεξεργασίας, τυποποίησης και συσκευασίας αγροτικών προϊόντων, βόσκηση, κατασκευή νέων και συντήρηση - εκσυγχρονισμός υφιστάμενων έργων υποδομής, οργανωμένη τουριστική κατασκήνωση, κέντρο μελέτης και περίθαλψης προστατευόμενων ειδών πανίδας, κύρια τουριστικά
./.

καταλύματα, κατοικία) με σχετικούς όρους και περιορισμούς δόμησης. Με το 175/2017 πρακτικό επεξεργασίας έγινε δεκτό ότι η θέσπιση, με το άρθρο 3 παρ. Γ' του σχεδίου, Ζ.Α.Τ., ως περιφερειακής ζώνης προστασίας, ευρίσκει, κατ' αρχήν, έρεισμα στην ανωτέρω διάταξη του άρθρου 19 παρ. 6 του ν 1650/1986, κατά την οποία «Οι περιοχές των περιπτώσεων ... και 2 [δηλαδή περιοχές προστασίας της φύσης] μπορεί να περιβάλλονται από περιφερειακή - ρυθμιστική ζώνη προστασίας, επαρκούς έκτασης, ώστε να κλιμακώνονται οι όροι και περιορισμοί για την καλύτερη διασφάλιση του προστατευτέου αντικειμένου». Επεσήμανε, όμως, το Τμήμα, με το εν λόγω πρακτικό, ότι η Διοίκηση πρέπει, κατά την επανυποβολή του σχεδίου, να επανεξετάσει εάν οι ρυθμίσεις που αφορούν τη Ζ.Α.Τ. συνάδουν με τον σκοπό του χαρακτηρισμού της κυρίως προστατευόμενης περιοχής ως «Περιοχής Προστασίας της Φύσης», παραθέτοντας και σχετικά στοιχεία. Τούτο, εν όψει αφενός μεν της νομολογιακής παραδοχής (Π.Ε. 136/2006, 249/2008) ότι η θέσπιση περιφερειακής ζώνης προστασίας δεν πρέπει να έρχεται σε αντίθεση προς τον σκοπό προστασίας που επιδιώκει η κυρίως προστατευόμενη περιοχή αφετέρου δε της πιθανότητας, κατά τα εκτιθέμενα στην από 27.5.2016 γνωμοδότηση της «Επιτροπής Φύση 2000», να προκληθούν από τις επιτρεπόμενες στη Ζ.Α.Τ. δραστηριότητες περιβαλλοντικές πιέσεις για τα γειτονικά προστατευόμενα φυσικά συστήματα, κυρίως των κινούμενων αμμοθινών (ΠΠΦ - 1α, ΠΠΦ - 1β) και των σταθεροποιημένων θινών (ΠΠΦ - 2β και 2δ). Διαπιστώθηκε, περαιτέρω, με το ανωτέρω πρακτικό ότι οι επιτρεπόμενες χρήσεις και οι σχετικοί όροι και περιορισμοί δόμησης εντός της Ζ.Α.Τ. δεν φαίνεται να διαφοροποιούνται ανάλογα με τα χαρακτηριστικά των ΠΠΦ, με τις οποίες αυτή γειτνιάζει, τούτο δε, ειδικά, στην περίπτωση της γειτνίασης της Ζ.Α.Τ. με το τμήμα της παραλίας που συγκεντρώνει το μεγαλύτερο ποσοστό της φωλεοποίησης της θαλάσσιας χελώνας.

23. Ως προς το ζήτημα της τεκμηρίωσης των ανωτέρω ρυθμίσεων, η Διοίκηση δεν παραθέτει συμπληρωματικά στοιχεία αλλά εμμένει στη θέση ότι οι ρυθμίσεις που αφορούν την Ζ.Α.Τ. διασφαλίζουν την προστασία

της περιοχής. Όπως αναφέρεται στην οικ. 47968/1568/6.10.2016 εισήγηση της Γενικής Διεύθυνσης Περιβαλλοντικής Πολιτικής του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, η περιφερειακή ζώνη προστασίας δημιουργήθηκε ώστε να καταστεί δυνατή η κλιμάκωση των θεσπιζόμενων όρων και περιορισμών, με σκοπό την διατήρηση των ιδιαίτερων στοιχείων των ΠΠΦ καθώς και των λοιπών αξιόλογων ενδιαιτημάτων, οικοτόπων και σημαντικών χαρακτηριστικών του τοπίου, τα οποία δεν έχουν συμπεριληφθεί εντός των ορίων των ΠΠΦ. Δηλαδή, η ανωτέρω εκτίμηση της Διοίκησης ως προς το εύρος και τις ρυθμίσεις της Ζ.Α.Τ. έχει, προφανώς, την έννοια ότι η Ζώνη αυτή θα απορροφήσει επαρκώς τις περιβαλλοντικές πιέσεις που ενδέχεται να προκληθούν στις γειτνιάζουσες ΠΠΦ (buffer zone), εξασφαλίζοντας, παράλληλα, ελάχιστους όρους ανάπτυξης της εν λόγω Ζώνης. Πράγματι, οι επιχειρούμενες, με το παρόν σχέδιο, ρυθμίσεις εντός της Ζ.Α.Τ. εξυπηρετούν τον σκοπό του άρθρου 19 παρ. 6 του ν 1650/1986. Πρόκειται για ήπιες, κατά τα ανωτέρω, χρήσεις που ευνοούν την ανάπτυξη της περιοχής κατά τρόπο συμβατό με τις απαιτήσεις για την διαφύλαξη της κυρίως προστατευόμενης περιοχής. Οι χρήσεις συνοδεύονται από πρόσφορους όρους και περιορισμούς δόμησης που προβλέπουν μεγάλα όρια αρτιότητας και περιορισμένη κάλυψη και ύψος κτηρίων (20 στρέμματα, κατά τον κανόνα, και 10 στρέμματα, κατά παρέκκλιση, για τα κύρια τουριστικά καταλύματα και για κατοικία, κάλυψη 30% και μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος 7,5 μ. με προσαύξηση 1,5 μ. σε περίπτωση προσθήκης στέγης, όσον αφορά τα τουριστικά καταλύματα, κάλυψη 20% και μέγιστο επιτρεπόμενο ύψος 6,5 μ. με προσαύξηση 1,5 μ. σε περίπτωση προσθήκης στέγης, όσον αφορά την κατοικία). Η δυναμικότητα των κυρίων τουριστικών καταλυμάτων περιορίζεται σε 120 κλίνες και το εμβαδόν των καταστημάτων εστίασης και κατοικίας σε 120 τ.μ. και 200 τ.μ., αντιστοίχως. Συμπληρώνονται οι ρυθμίσεις με την υποχρέωση τήρησης συγκεκριμένων, επαρκών κατά την ουσιαστική εκτίμηση της Διοίκησης, αποστάσεων των κτηρίων από το όριο του αιγιαλού ή τη ζώνη των αμμοθινών και με άλλες εξασφαλιστικές της προστασίας προβλέψεις, όπως η χρήση ειδών αυτοφυούς χλωρίδας που

θα λειτουργήσουν ως φυσικός φυτοφράχτης, κατά μήκος της πλευράς των γηπέδων με πρόσοψη στην παραλία. Με τα δεδομένα αυτά, οι προεκτεθείσες ρυθμίσεις εντός της Ζ.Α.Τ. τίθενται νομίμως.

24. Η προαναφερθείσα διάταξη του άρθρου 9 παρ. 2 του ν. 3937/2011 θεσπίζει όρια κατάτμησης και αρτιότητας των γηπέδων που βρίσκονται εντός Ε.Ζ.Δ., δηλαδή εντός περιοχής που περιλαμβάνεται στον κατάλογο των τόπων κοινοτικής σημασίας και χαρακτηρίζεται, από τον ίδιο τον ν. 3937/2011, ως ειδική κατηγορία προστατευόμενης περιοχής με σκοπό την άμεση θέσπιση καθεστώτος προστασίας, σε συμμόρφωση προς τις επιταγές της οδηγίας Natura 2000. Ο ν. 3937/2011 ορίζει, περαιτέρω, στο άρθρο 5 με το οποίο αντικαταστάθηκε το άρθρο 19 του ν. 1650/1986, ότι οι Ε.Ζ.Δ. μπορούν επιπλέον να ενταχθούν σε οποιαδήποτε άλλη κατηγορία προστασίας του άρθρου 18 παρ. 3 του ν. 1650/1986, όπως οι κατηγορίες αυτές εξειδικεύονται στο επόμενο άρθρο 19 και σύμφωνα με το άρθρο 21 του ίδιου νόμου. Όπως ρητώς ορίζεται, «Στην περίπτωση αυτή, διασφαλίζεται ότι η οριοθέτηση, η πιθανή ζώνωση και οι θεσμοθετούμενες ρυθμίσεις, απαγορεύσεις, όροι και περιορισμοί συνάδουν με τον στόχο προστασίας» της Ε.Ζ.Δ. Από τις διατάξεις αυτές συνάγεται ότι ο κανονιστικός νομοθέτης, όταν προβαίνει σε χαρακτηρισμό Ε.Ζ.Δ. κατά τα κριτήρια του άρθρου 19 και με τη διαδικασία του άρθρου 21 του ν. 1650/1986 και θεσπίζει το καθεστώς προστασίας της εν όψει του χαρακτηρισμού αυτού, δεν υποχρεούται να επαναλάβει τα όρια κατάτμησης και αρτιότητας του άρθρου 9 παρ. 2 του ν. 3937/2011 (10 στρέμματα κατά τον κανόνα και 4 στρέμματα κατά παρέκκλιση). Τα όρια αυτά προβλέπονται προσωρινά και για το μεταβατικό χρονικό διάστημα μέχρι την έκδοση των διαταγμάτων του άρθρου 21 του ν. 1650/1986, δεν δεσμεύουν όμως τον κανονιστικό νομοθέτη, ο οποίος μπορεί είτε να απαγορεύσει εντελώς την κατάτμηση και τη δόμηση είτε να επιβάλλει αυστηρότερα όρια είτε να υιοθετήσει τα οριζόμενα στο άρθρο 9 παρ. 2 του ν. 3937/2011, λαμβάνοντας πάντοτε, προεχόντως, υπόψη την ανάγκη προστασίας, διατήρησης και αποκατάστασης της περιοχής. Η επίσης προαναφερθείσα διάταξη του άρθρου 21 παρ. 1 περ. γ' του ν. 1650/1986,

όπως ισχύει, ορίζει ότι «Οι προβλέψεις των πράξεων καθορισμού των ΖΟΕ που εκδόθηκαν ή εκδίδονται κατά τη διαδικασία [άρθρο 29 του ν. 1337/1983] κατισχύουν οποιωνδήποτε κατευθύνσεων ή πλαισίων χωροταξικού σχεδιασμού που περιέχονται σε άλλες διατάξεις, ως προς τις χρήσεις γης, τους όρους και περιορισμούς δόμησης και τα όρια κατάτμησης ή αρτιότητας των γηπέδων». Η διάταξη αυτή δεν έχει, πάντως, την έννοια ότι διατάγματα καθορισμού Ζ.Ο.Ε., τα οποία εκδόθηκαν για περιοχή περιλαμβανόμενη στο δίκτυο Natura 2000, δεσμεύουν υποχρεωτικά τον κανονιστικό νομοθέτη κατά την έκδοση διατάγματος χαρακτηρισμού της περιοχής σύμφωνα με τα άρθρα 19 και 21 του ν. 1650/1986 και καθορισμού του καθεστώτος προστασίας της εν όψει του χαρακτηρισμού αυτού. Συνεπώς, οι ρυθμίσεις τυχόν προϋφιστάμενης για την περιοχή αυτή εγκεκριμένης Ζ.Ο.Ε. λαμβάνονται υπόψη, με το εκδιδόμενο δυνάμει της Ε.Π.Μ. διάταγμα, αλλά δεν είναι δεσμευτικές, μπορεί δε να προταθούν, με το διάταγμα αυτό, αυστηρότερα μέτρα προστασίας, όπως π.χ. πλήρη απαγόρευση δόμησης και χρήσης, εφόσον τούτο κρίνεται αναγκαίο (βλ. Π.Ε. 32/2015). Εξ άλλου, με το π.δ. της 3/20.9.1993 «Καθορισμός Ζώνης Οικιστικού Ελέγχου, κατωτάτου ορίου κατάτμησης και λοιπών όρων και περιορισμών δόμησης στην εκτός εγκεκριμένου ρυμοτομικού σχεδίου και εκτός ορίων οικισμών προϋφιστάμενων του έτους 1923 παραλιακή περιοχή Δήμων και Κοινοτήτων Ν. Ηλείας» (Δ' 1161, βλ. και διόρθωση σφαλμάτων στο Φ.Ε.Κ. Δ' 86/2.2.1994, με συνδημοσίευση των οικείων διαγραμμάτων), καθορίστηκαν, για ορισμένες περιοχές που εμπίπτουν στις ρυθμίσεις του παρόντος σχεδίου, μικρότερα όρια αρτιότητας από τα ήδη προτεινόμενα. Με τα δεδομένα αυτά, τα όρια αρτιότητας του άρθρου 3 παρ. Γ' του σχεδίου (20 στρέμματα κατά τον κανόνα και 10 στρέμματα κατά παρέκκλιση), τα οποία εξυπηρετούν, όπως εκτέθηκε στην προηγούμενη παρατήρηση, τους σκοπούς προστασίας της περιοχής, τίθενται νομίμως και από την προεκτεθείσα άποψη, δεδομένου ότι ο κανονιστικός νομοθέτης δεν δεσμευόταν, στην προκειμένη περίπτωση, ούτε από τη διάταξη του άρθρου 9 παρ. 2 του ν. 3937/2011 ούτε από τις ρυθμίσεις της

εγκεκριμένης Ζ.Ο.Ε.

25. Στο άρθρο 3 παρ. Γ' του σχεδίου, το αναφερόμενο με στοιχεία «24/1985» π.δ. πρέπει να αναφερθεί ως εξής: «24.5/31.5.1985» π.δ.

26. Στο άρθρο 3 παρ. Γ' περ. 11 του σχεδίου ορίζεται ότι εντός της Ζ.Α.Τ. επιτρέπεται «Η επέκταση των ορίων νομίμως υφιστάμενων οικισμών, εφόσον δεν επεκτείνονται μέσα στις Περιοχές Προστασίας της Φύσης (ΠΠΦ), και στους Προστατευόμενους Φυσικούς Σχηματισμούς (ΠΦΣ). Εντός Αγροτικών Γαιών Υψηλής Παραγωγικότητας, η επέκταση επιτρέπεται, μετά από γνώμη των οικείων Περιφερειακών Επιτροπών Χωροταξίας και Περιβάλλοντος των Διευθύνσεων Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία». Η ρύθμιση αυτή τελεί, κατ' αρχήν, υπό την αυτονόητη προϋπόθεση ότι η επέκταση των ορίων νομίμως υφιστάμενων οικισμών χωρεί σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία και με συνεκτίμηση των συνεπειών της επέκτασής τους στις προστατευόμενες περιοχές. Περαιτέρω, επισημαίνεται ότι αντικείμενο συνταγματικής προστασίας αποτελεί, κατά πάγια νομολογία (Σ.τ.Ε. 3526/2017, 4189/2014, 4998-9/2013, 3489/2001, 3698/2000, 4815/1998, 2303/1998, 5354/1995, 1094/1988, 1091/1988), και η γεωργική γη υψηλής παραγωγικότητας, της οποίας η διατήρηση και η ορθή διαχείριση συνιστούν ουσιώδη προϋπόθεση της βιώσιμης ανάπτυξης. Κατά την άσκηση χωροταξικού και πολεοδομικού σχεδιασμού επιβάλλεται, χάριν του συμφέροντος της εθνικής οικονομίας, η διαφύλαξη της γεωργικής γης υψηλής παραγωγικότητας, αποκλεισμένης, κατ' αρχήν, της οικιστικής της εκμετάλλευσης. Συνεπώς, η προτεινόμενη ρύθμιση, καθ' ό μέρος αφορά την τυχόν επέκταση των ορίων νομίμως υφιστάμενων οικισμών εντός Αγροτικών Γαιών Υψηλής Παραγωγικότητας, προϋποθέτει, πέραν της συνεκτίμησης των συνεπειών της επέκτασης στις προστατευόμενες περιοχές, ότι αυτή θα επιχειρηθεί σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

27. Στο άρθρο 4 του σχεδίου προβλέπεται ότι «Για την εξειδίκευση των αναφερομένων στο παρόν, μέτρων, όρων και περιορισμών καταρτίζεται σχέδιο διαχείρισης σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 5 του

άρθρου 4 του ν. 3937/2011 (Α' 60). Μέχρι την έγκριση του σχεδίου διαχείρισης, εφαρμόζονται τα αναφερόμενα στο Παράρτημα II το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του παρόντος». Ως προς το ζήτημα αυτό επισημαίνονται τα εξής: Η ανωτέρω διάταξη του άρθρου 18 παρ. 5 του ν. 1650/1986, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 4 του ν. 3937/2011, προβλέπει την κατάρτιση σχεδίου διαχείρισης των προστατευόμενων περιοχών, με το ειδικότερο περιεχόμενο που εκτίθεται σε αυτήν. Στην προκειμένη περίπτωση, εν όψει της επιτακτικής ανάγκης να προστατευθεί ο Κυπριασιακός Κόλπος και η ευρύτερη περιοχή του, η Διοίκηση οφείλει να προβεί στην κατάρτιση σχεδίου διαχείρισης το συντομότερο δυνατόν, άλλως η εφαρμογή του διατάγματος θα καταστεί δυσχερής. Άλλωστε το Παράρτημα II του σχεδίου, το οποίο περιλαμβάνει τους όρους παραχώρησης του δικαιώματος απλής χρήσης αιγιαλού και παραλίας καλύπτει μόνον μία πτυχή προστασίας της περιοχής και, πάντως, οι ρυθμίσεις του έχουν μεταβατικό χαρακτήρα μέχρι την έκδοση του προβλεπόμενου στη διάταξη του άρθρου 18 παρ. 5 του ν. 1650/1986 ολοκληρωμένου σχεδίου για την διαχείρισή της.

28. Στο άρθρο 5 του σχεδίου προβλέπεται η ανάθεση της αρμοδιότητας της διαχείρισης της ανωτέρω περιοχής στη Γενική Διεύθυνση Χωροταξικής και Περιβαλλοντικής Πολιτικής της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδος και Ιονίου, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 15 παρ. 1 περ. γ' του ν. 2742/1999, όπως ίσχυε κατά τον χρόνο υπογραφής του σχεδίου, η οποία όριζε ότι «Αν δεν έχουν συσταθεί φορείς διαχείρισης ή δεν έχει υπαχθεί η διαχείριση του προστατευόμενου κατά περίπτωση αντικειμένου σε υφιστάμενο φορέα διαχείρισης ..., η σύνταξη, παρακολούθηση της εφαρμογής και αξιολόγηση των κανονισμών διοίκησης και λειτουργίας και των σχεδίων διαχείρισης που αναφέρονται στο άρθρο 18 παρ. 5 του ν. 1650/1986, ..., μπορεί να ανατίθεται σε υφιστάμενες δημόσιες υπηρεσίες ... Η ανάθεση αυτή στις περιπτώσεις δημοσίων υπηρεσιών, ..., γίνεται με το προεδρικό διάταγμα που προβλέπεται στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 21 του ν. 1650/1986 ...». Η εν λόγω διάταξη του άρθρου 15 παρ. 1 περ. γ' του ν.

2742/1999 έχει, όμως, ήδη καταργηθεί, κατά τον χρόνο επεξεργασίας του σχεδίου, με το άρθρο 12 παρ. 3 του ν. 4519/2018 (Α' 25). Συνεπώς, οι ρυθμίσεις του άρθρου 5 του σχεδίου στερούνται νομοθετικού ερείσματος και είναι, στο σύνολό τους, διαγραπτές. Στο άρθρο δε αυτό πρέπει να περιληφθεί ρύθμιση κατά την οποία η διαχείριση της προστατευόμενης περιοχής περιέρχεται στον «Φορέα Διαχείρισης Υγροτόπων Κοτυχίου – Στροφυλιάς και Κυπαρισσιακού Κόλπου», σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4519/2018 (βλ. συναφώς και το Παράρτημα Ι του νόμου, με το οποίο οι περιοχές με κωδικούς GR2330005, GR2330008 και GR2550005 εντάσσονται στην χωρική αρμοδιότητα του εν λόγω φορέα).

29. Στο άρθρο 7 παρ. 4 του σχεδίου η φράση «ασκείται σύμφωνα ... πολλαπλή συμμόρφωση» πρέπει να αναδιατυπωθεί ως εξής: «ασκείται σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις της Ορθής Γεωργικής Πρακτικής ή με βιολογικές μεθόδους, διέπεται δε και από τις ισχύουσες ρυθμίσεις για την πολλαπλή συμμόρφωση».

30. Στο άρθρο 7 παρ. 5 περ. α' του σχεδίου, πρέπει να τεθεί, μετά την παρένθεση «(Β' 2471)», η φράση «όπως ισχύει», στην δε περίπτωση β' της ίδιας παραγράφου πρέπει να διαγραφεί το κόμμα μετά την λέξη «Καταλύματα» και να αναδιατυπωθεί η φράση «όπως ... (Α' 175)» ως εξής: «του ν. 4179/2013 (Α' 175)».

31. Στο άρθρο 8 παρ. 1 περ. α' και β' του σχεδίου προβλέπεται ότι «1. Τα έργα και δραστηριότητες, τα οποία κατά την ημέρα δημοσίευσης του παρόντος υφίστανται και λειτουργούν νομίμως ή βρίσκονται στο στάδιο της κατασκευής με βάση νόμιμη άδεια ή έχουν άδεια εγκατάστασης ή λειτουργίας ή έχει εκδοθεί απόφαση έγκρισης περιβαλλοντικών όρων και αντίκεινται στις διατάξεις του παρόντος, συνεχίζουν να λειτουργούν με εκπλήρωση των εξής προϋποθέσεων: α) Εφόσον υπόκεινται σε διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης και δεν έχουν εκπονήσει Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση, υποχρεούνται, εντός ενός έτους από την δημοσίευση του παρόντος, σε έναρξη εκπόνησης Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης και κατάθεσή της στις αρμόδιες υπηρεσίες, για έλεγχο και τροποποίηση των

περιβαλλοντικών όρων, εφόσον απαιτείται. β) Εφόσον, δεν υπόκεινται σε διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης, θα εφαρμόζουν τα προβλεπόμενα στις διατάξεις του σχεδίου διαχείρισης, από τις οποίες θα προκύπτει και η ανάγκη ή όχι εκπόνησης Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης». Με τις μεταβατικές αυτές διατάξεις ρυθμίζεται το ζήτημα της διατήρησης έργων και δραστηριοτήτων, των οποίων η λειτουργία αντίκειται στις διατάξεις του παρόντος. Τα εν λόγω έργα, εφόσον κατά τον χρόνο δημοσίευσης του διατάγματος υφίστανται και λειτουργούν νομίμως ή έχουν, κατά βάση, αδειοδοτηθεί, δύνανται να συνεχίσουν την λειτουργία τους, υπό την προϋπόθεση της εκπόνησης, κατά τις οικείες διατάξεις του ν. 4014/2011 (Α' 209), όπως ισχύουν, Ειδικής Οικολογικής Αξιολόγησης ή, στην περίπτωση που δεν υπόκεινται σε περιβαλλοντική αδειοδότηση, της εφαρμογής των ρυθμίσεων του σχεδίου διαχείρισης, από τις οποίες θα προκύπτει και η τυχόν ανάγκη εκπόνησης τέτοιας Αξιολόγησης. Περαιτέρω, με τις διατάξεις των παρ. 2 και 3 του ίδιου άρθρου προβλέπεται ο αυτονόητος, άλλωστε, έλεγχος από τη Διοίκηση της εφαρμογής των οικείων διατάξεων κατά την άσκηση των ανωτέρω δραστηριοτήτων καθώς και τα ληπτέα μέτρα σε περίπτωση μη συμμόρφωσης. Με το περιεχόμενο αυτό, οι ανωτέρω διατάξεις, με τις οποίες εκδηλώνεται, σύμφωνα με την αρχή της εμπιστοσύνης, η μέριμνα του κανονιστικού νομοθέτη για την διατήρηση των προϋφιστάμενων του διατάγματος έργων και δραστηριοτήτων, τίθενται νομίμως, δεδομένου ότι η λειτουργία τους τελεί υπό περιβαλλοντικές εγγυήσεις που διασφαλίζουν την προστασία της περιοχής.

32. Στο άρθρο 8 παρ. 1 περ. α' του σχεδίου πρέπει να τεθεί, μετά τη λέξη «εκπονήσει», η φράση «σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις», στην δε περίπτωση β' της ίδιας παραγράφου πρέπει να διαγραφεί το κόμμα μετά τη λέξη «εφόσον».

33. Στο άρθρο 8 παρ. 5 του σχεδίου προβλέπεται ότι «Απαγορεύεται κάθε επέμβαση στην περιοχή του Αγ. Νικολάου, μέχρι την οριοθέτηση και ρύθμιση των υπαρχουσών χρήσεων και δραστηριοτήτων στο πλαίσιο της κείμενης νομοθεσίας». Παρατηρείται ότι, κατά την έννοια

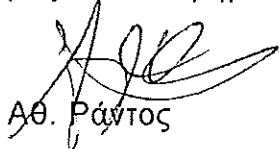
της επιχειρούμενης ρύθμισης, ως απαγορευόμενη «επέμβαση» στην περιοχή του εν λόγω αυθαιρέτως δημιουργηθέντος οικισμού νοείται η τυχόν έγκριση οικοδομικής ή άλλης δραστηριότητας ή χρήσης σε αυτήν.

34. Στο σχέδιο προσαρτώνται, ως αναπόσπαστο μέρος του, το Παράρτημα Ι «Συντεταγμένες Ζωνών Προστασίας» και το Παράρτημα ΙΙ «Όροι παραχώρησης του δικαιώματος απλής χρήσης αιγιαλού και παραλίας». Οι συντεταγμένες που περιλαμβάνονται στο Παράρτημα Ι του σχεδίου για τον καθορισμό των ζωνών προστασίας δεν υπόκεινται σε επεξεργασία, διότι έχουν τεχνικό χαρακτήρα. Η ακρίβεια και η πληρότητα των συντεταγμένων τίθενται με ευθύνη της Διοίκησης, πρέπει δε, εν όψει και του μεγάλου αριθμού των οριοθετούμενων ζωνών, οι συντεταγμένες αυτές να ελεγχθούν εκ νέου πριν από την αποστολή του σχεδίου στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας. Στην παράγραφο 3 του Παραρτήματος ΙΙ προβλέπεται καθαρισμός του αιγιαλού με βαρέα οχήματα κατά το διάστημα από 1 Νοεμβρίου έως 30 Απριλίου εκάστου έτους, δηλαδή εκτός της περιόδου ωτοκίας της θαλάσσιας χελώνας. Η ρύθμιση αυτή πρέπει να αναμορφωθεί με την πρόβλεψη της απαγόρευσης χρήσης βαρέων οχημάτων καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, σύμφωνα με την από 27.5.2016 γνωμοδότηση της «Επιτροπής Φύση 2000». Στην παράγραφο 6 του Παραρτήματος ΙΙ η λέξη «παραχώρησης» πρέπει να τεθεί στην ονομαστική πτώση («παραχώρηση»). Πρέπει, επίσης, να αναγραφεί ορθώς η λέξη «Παράρτημα» στην πρώτη σελίδα αμφοτέρων των Παραρτημάτων.

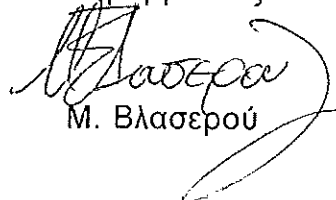
35. Επισημαίνεται, τέλος, ότι κατά την σύνταξη του τελικού κειμένου και πριν από την αποστολή του στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας πρέπει να γίνει από τη Διοίκηση προσεκτικός έλεγχος, για διόρθωση ορθογραφικών ή συντακτικών λαθών και αβλεψιών ή για ορθή χρήση των σημείων στίξεως.

Η παρούσα γνωμοδότηση εκδόθηκε την 1η Ιουνίου 2018.

Ο Πρόεδρος του Ε' Τμήματος

Αθ. Ράντος

Η Γραμματέας

Μ. Βλασερού

Θαύρης
1/6/2018
